

vergadering **C208**
zittingsjaar 2022-2023

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en
Toerisme

van 25 april 2023

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het ambitieuze programma van Toerisme Vlaanderen om Vlaamse kastelen in de kijker te zetten – 2334 (2022-2023)	3
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de inbreng vanuit toerisme voor de nieuwe Vlaamse langetermijnvisie op kustverdediging – 2336 (2022-2023)	7
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het nieuwe ambassadeursonderzoek van Toerisme Vlaanderen – 2177 (2022-2023)	9
VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de aanval op lgbtqi+-rechten in Italië – 2186 (2022-2023)	13
VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de handel met Rusland ondanks de oorlog in Oekraïne – 2135 (2022-2023)	16
VRAAG OM UITLEG van Thijs Verbeurgt aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over mogelijke Russische desinformatiecampagnes – 1987 (2022-2023)	20
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de buitensporige reiskosten van de voorzitter van de Europese Raad – 2217 (2022-2023)	22
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de militaire samenwerking met Oekraïne en de heropbouw na de oorlog – 2219 (2022-2023)	24
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de bundeling van krachten tussen Vlaanderen en andere Europese deelstaten – 2227 (2022-2023)	28
VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de bescherming van het Nederlands in Frans-Vlaanderen – 2311 (2022-2023)	31

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het ambitieuze programma van Toerisme Vlaanderen om Vlaamse kastelen in de kijker te zetten
– 2334 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, collega's, Vlaanderen heeft heel wat prachtige kasteelsites, vaak met heel mooie tuinen rond. Het is goed dat wij dat prachtige erfgoed in de kijker zullen zetten.

Toerisme Vlaanderen heeft er mee de schouders onder gezet om tegen 2030 een Vlaanderenbreed netwerk uit te bouwen van die sterke kasteelsites en -tuinen die internationale uitstraling hebben en die we toeristisch kunnen inzetten om de troeven van Vlaanderen in de kijker te zetten. Op die manier kunnen we de buitenlandse toeristen naar Vlaanderen laten komen om die parels te ontdekken.

Daarvoor zijn er een aantal structurele ontwikkelingen nodig op het niveau van de kasteelsites om die bezoekerservaringen sterker te maken. We willen vooral duurzame effecten creëren op dat toerisme.

Zoals gezegd, zijn er overal in Vlaanderen prachtige kasteelsites. Ook in West-Vlaanderen hebben we niet minder dan 108 kastelen. Dat is heel veel voor één provincie.

Sommige kasteelsites hebben een internationale uitstraling, andere zijn vooral van regionaal en lokaal belang. Er worden een aantal selectiecriteria uitgewerkt om met de beschikbare middelen in te zetten op de kasteelsites die internationaal kunnen worden gepromoot om ze zo internationaal te vermarkten. Op basis daarvan zou er dit jaar een communicatie- en promotiecampagne worden uitgewerkt.

Daarnaast lezen we tijdens de paasvakantie dat er een nieuw evenementieel concept bestaat om die Vlaamse kastelen in de kijker te zetten, onder de noemer 'Stories Unfold'. Daarbij zal er, dit keer in het Rubenskasteel, heel wat te beleven zijn waarmee we het Rubenskasteel internationaal in de schijnwerpers zetten. Als ik de kranten goed heb gelezen, is het de bedoeling om dit tweejaarlijks te herhalen, telkens op een andere site.

Minister, zijn de selectiecriteria die werden uitgewerkt om internationaal te promoten, reeds gekend? Op basis van welke selectiecriteria worden die kasteelsites geselecteerd? Wanneer denkt u die eerste lichting kasteelsites die klaarstaan voor internationale promotie, te kunnen bekendmaken?

Kunt u een korte toelichting geven bij dat concept 'Stories Unfold'? Welke doelstellingen proberen we daarmee te bereiken? Het is een kapstok voor internationale promotie. Op welke specifieke doelmarkten mikken we dan? Hoe kunnen we onze Vlaamse toeristische provincies die instaan voor het binnenlands promoten van die kasteelsites – want ook Vlamingen mogen natuurlijk profiteren van die bijzondere parels – stimuleren om daar complementair de Vlaamse promotie aan te koppelen?

We hebben het ook over erfgoedsites en kasteeltuinen. Ik neem aan dat de andere Vlaamse agentschappen, zoals het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), het agentschap Onroerend Erfgoed, maar ook Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) daarin worden betrokken. Op welke manier gebeurt dat?

Kastelen zijn vaak ook in private handen. Zijn er soms knelpunten met de private eigenaars waarmee rekening moet worden gehouden? Ik neem aan dat sommigen

graag het hele jaar door hun hele kasteel en tuin ter beschikking stellen en dat anderen graag nog wat privacy hebben. Op welke manier kan men daarmee omgaan?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: We hebben buitengewone kastelen en landgoederen, met ook vaak prachtige tuinen eraan. Dat is ook de reden geweest waarom we dat in de beleidsnota meegenomen hebben, om de bekendheid te vergroten.

Vanuit deze insteek werd door EventFlanders het concept 'Stories Unfold' uitgewerkt. Dat zal om de twee jaar plaatsvinden, telkens op een ander kasteeldomein, om zo de rijkdom en de verscheidenheid van onze Vlaamse kastelen en tuinen te tonen aan toeristen.

De algemene doelstellingen van het evenement zijn: bijdragen aan de ontwikkeling van het kasteeldomein in kwestie, het activeren en verbinden van het netwerk van kastelen en tuinen, het scheppen van unieke ervaringen voor een breed publiek, maximale inzet op ecologische duurzaamheid en respect voor de draagkracht, en het leveren van een directe economische impuls aan de regionale economie. Vanuit die doelstellingen werden een twintigtal verschillende programmatiebouwstenen gedefinieerd die elk aan een of meerdere van de doelstellingen bijdragen.

Ik wil toch een aantal elementen vermelden: we zetten heel sterk in op het lokaal draagvlak, de buurtvervlochtenheid en het duurzaam engagement van de lokale gemeenschap. Zo wordt bijvoorbeeld 40 procent van de programmatie ontwikkeld met, door en voor het lokale verenigingsleven, organisaties en bewoners. Er wordt ook ingezet op kansengroepen door samen met het betreffende lokale weefsel ervoor te zorgen dat iedereen deze zomer kan deelnemen en uiteraard ook kan genieten van Stories Unfold. Ook op het vlak van ecologische duurzaamheid wil Stories Unfold een 'best case practice' worden en wordt ernaar gestreefd dat het event ecologisch is.

Het concept is onder andere geïnspireerd op het concept in Londen, The Serpentine Pavilion, en op het MPavilion in Melbourne. Ook in Frankrijk heb je een gelijkaardig concept: het Domaine de Boisbuchet. Maar zonder te overdrijven mogen we wel stellen dat we met Stories Unfold een stapje verdergegaan zijn en een uniek concept ontwikkeld hebben.

Hoe ziet de eerste editie er nu uit? Voor de pilooteditie werd gekozen voor het Rubenskasteel in Zemst omdat we daar ook het verste staan. Deze zomer wordt het kasteel voor drie maanden ondergedompeld in een sfeer van verwondering, bewondering, verbeelding en inspiratie. Vanaf 1 augustus tot en met 29 oktober geniet je van een veelzijdig programma: kunst, theater, kinderactiviteiten, lezingen, buurtbetrokkenheid, natuurbeleving, ambachten, makersmarkten, enzovoort.

Het agentschap zet dit jaar internationaal voornamelijk in op de kastelen langs de Schelde en op het Rubenskasteel in het kader van Stories Unfold. Het Rubenskasteel heb ik al toegelicht. De kastelen langs de Schelde zijn: het Kasteel van Laarne, het Kasteel Wissekerke, het Kasteel van Bornem en het Gravensteen.

Waarom daar eerst? Deze kastelen maken deel uit van het toeristisch hefboomproject 'Van Steen tot Steen', dat door Toerisme Vlaanderen werd gesubsidieerd. In navolging van de samenwerkingsovereenkomst zorgden de partners voor een boekbaar meertalig toeristisch product en staat Toerisme Vlaanderen in voor de internationale promotie. Daarnaast heb je in de eerste editie dan ook het Rubenskasteel, maar het spreekt voor zich dat in de volgende edities andere kastelennetwerken aan bod zullen komen.

Hoe pakken we dat aan? Toerisme Vlaanderen werkt een aantal persreizen uit naar aanleiding van de opening van het project Kastelen van de Schelde. Dit gebeurt

voor de Italiaanse, de Franse, de Duitse en de Nederlandse markt. Voor de Spaanse markt werkt men een mediadeal uit om content over de Vlaamse kastelen te publiceren. Zonet werd een 'trade trip' afgerond, waarbij deelnemers uit Spanje en Scandinavië de kastelen langs de Schelde bezochten, en ook het kasteel van Ooidonk. Eind dit jaar wordt gestart met het uitstippelen van de strategie om de Vlaamse kastelen internationaal te promoten. Hiervoor is dit jaar een budget van 50.000 euro gereserveerd.

Toerisme Vlaanderen werkte reeds een digitale brochure 'Bezoek de mooiste kastelen van Vlaanderen' uit, in het Nederlands en het Engels, die door de buitenlandkantoren internationaal wordt verspreid.

In het kader van Stories Unfold werd door Toerisme Vlaanderen en in samenwerking met het pr-bureau van Stories Unfold een internationaal programma ontwikkeld dat zowel het project als het domein in de spotlight moet zetten in de buurlanden. Daarbij mikken we in eerste instantie natuurlijk op imagebuilding. De ogen moeten natuurlijk worden gestreeld om de toeristen naar hier te krijgen. Dat kan niet anders, met al die prachtige kastelen en tuinen die we hier in Vlaanderen hebben. Dat loopt dus.

Ik kom tot uw vierde vraag. Het agentschap Onroerend Erfgoed en het Agentschap voor Natuur en Bos worden betrokken bij de herbestemming van de pilootprojecten van Toerisme Vlaanderen. Dat is ook logisch, denk ik. Als we tegen eind dit jaar ook een idee hebben waar de Vlaamse parken komen, wat ik hoop, kan dat ook mee worden geïntroduceerd. Ik denk bijvoorbeeld aan het nationaal park, het Vlaams park van de Scheldevallei. Dat kan voor dit project ook een grote meerwaarde betekenen, ook toeristisch. We moeten echter nog even wachten op de erkenning van die Vlaamse parken, toch wel onze kroonjuwelen.

Ik kom tot de vijfde vraag. Toerisme Vlaanderen wil met zijn pilootprojecten vooral leren en zal zijn opgedane kennis dan ook delen met de publieke en private partners die een rol opnemen in het bewaren en delen van onze kastelen. Toerisme Vlaanderen dacht ook mee na over de uitwerking van het kastelen- en abdijenjaar dat in 2024 plaatsvindt in het Brugse Ommeland. Toerisme Vlaanderen zal dit dan ook mee internationaal promoten. In de provincies Antwerpen en Vlaams-Brabant is Toerisme Vlaanderen bij een Interregdossier voor de creatie van een Brabants kastelennetwerk betrokken. Hierbij zullen alvast het kasteel van Huizingen en Hof Ter Laken worden betrokken. Ik stel vast dat de provincie Limburg, waar we ook kastelen hebben, blijkbaar nog niet mee is. Dat is natuurlijk niet zo goed. Als men een goede verdeling vanuit Toerisme Vlaanderen wil, dan denk ik dat dat voor alle provincies zo goed mogelijk moet zijn, want in alle provincies zijn er mooie kastelen, en ook mooie Vlaamse parken. We moeten dus aan Toerisme Vlaanderen vragen om het evenwicht tussen de diverse provincies toch ook te vrijwaren.

De voorzitter: Minister, ik neem aan dat Limburg ongetwijfeld zal volgen, maar ik ben alvast blij dat het Gentse Gravensteen in de kijker zal staan.

Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik begrijp helemaal dat u ook een aantal Limburgse kastelen wilt promoten, maar ik ben alvast heel blij dat West-Vlaanderen op de kar is gesprongen. In het Brugse Ommeland hebben we inderdaad een heel netwerk van prachtige kastelen. Denk maar aan het kasteel van Loppem en ook aan het kasteel van Wijnendale, om er maar twee te noemen. Het is echter altijd gevaarlijk om namen te noemen.

Ik begrijp dat de selectiecriteria vooral zijn gebaseerd op welke kastelen klaar zijn om internationaal te worden gepromoot. Dankzij het hefboomproject Van Steen tot Steen zijn de kastelen aan de Schelde natuurlijk al helemaal klaar, en staan ze

dus ook klaar om internationaal te worden gepromoot. Daarom wil ik u vragen of er bij de voorbeelden die u hebt opgesomd, nood is aan nog bijkomende investeringen, ook om die beleving op te krikken? Zullen daarvoor in de toekomst eventueel bijkomende hefboomprojecten worden uitgeschreven?

Wat de internationale promotie betreft, persreizen en het concept van Stories Unfold helpen natuurlijk. Als je belevingen die zeer divers zijn, toevoegt aan die erfgoedsite, dan is dat natuurlijk een reden om naar hier te komen. Ik begrijp ook dat de strategie qua internationale promotie voor het volgende jaar tegen het eind van het jaar klaarligt, maar dat er wat communicatie en promotie betreft voor dit jaar in elk geval al 50.000 euro is voorzien.

Ik wil nog even terugkomen op het concept van Stories Unfold, los van het feit dat het ideaal is om die belevingen toe te voegen aan die sites. Ik denk dat we inderdaad ook in de verf mogen zetten dat dat concept tegelijk zorgt voor lokaal draagvlak. Dat is ook Reizen naar Morgen. De lokale verenigingen en burgers, en eigenlijk ook de lokale ondernemingen, worden betrokken. Ik denk dat dat ook een mooi voorbeeld zal zijn van hoe ook in andere projecten lokale verenigingen en burgers te betrekken.

Het tweede wat u hebt aangegeven is het ecologische en duurzame aspect, in de brede zin van het woord. Er kan worden geëxperimenteerd hoe we op die site zo weinig mogelijk afval genereren en daar circulair mee omgaan. Indien die zaken getest worden – en dat kan in het lerend netwerk als voorbeeld dienen voor andere sites – dan zetten we op het vlak van een duurzaam en een sociaal Vlaanderen, met de kansengroepen die extra mogelijkheden krijgen om die sites te bezoeken, stappen vooruit.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister, vorige week is in de commissie Wonen en Erfgoed de kwestie aan bod gekomen dat er soms problemen zouden zijn aangaande de bevoegdheden van onze kastelen. Het gaat dan om het kasteel zelf, maar ook over het kasteeldomein of de kasteeltuin. Het ene valt dan onder het Agentschap voor Natuur en Bos, voor het andere is Toerisme Vlaanderen dan weer bevoegd, en zo verder. Zo zijn er toch wel bezorgdheden dat er bepaalde mooie tuinen verdwijnen of verdwenen zijn omdat het onderhoud geen kerntaak meer is van het Agentschap voor Natuur en Bos. Als de ene instantie zijn verantwoordelijkheid niet opneemt, dan heeft dat gevolgen voor de andere en dat kan negatieve gevolgen hebben op het vlak van toerisme. Als we onze kastelen willen promoten op toeristisch vlak, moet er een vlotte samenwerking zijn tussen verschillende agentschappen en andere instanties, dan moet die samenwerking zeker verzekerd zijn. Dus, minister, mijn vraag luidt of u weet hebt van kastelen waar dat vandaag een probleem zou kunnen zijn?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Wat betreft de bijkomende investeringen, dit moeten we geval per geval bekijken. Met Toerisme Vlaanderen zetten we nu al in op pilootprojecten om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn op erfgoedsites. Er zijn natuurlijk nog heel wat andere sites, denk aan Leut, Herkenrode, Sint Godelieveabdij. De bedoeling is om naar een maximaal rendabel model te gaan, met respect voor de omgeving, de site en haar stakeholders.

De rentabiliteit gaat niet enkel over de economische invulling, maar over duurzaamheid en toekomstbestendigheid. Er zijn gesprekken lopende tussen Toerisme Vlaanderen, ANB en Onroerend Erfgoed om het beheer te optimaliseren. Ik ben terecht aangesproken over een aantal mooie tuinen die minder mooi dreigen te worden. We zijn ons daarvan bewust en er wordt naar gekeken. Hoe we dat naar

beheer toe gaan oplossen, wie dat in handen neemt – sommigen zeggen dat het niet de kerntaak is van de overheid en dat het uitbesteed moet worden –, dat is de discussie die we aan het bekijken zijn.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik wil alleen aanvullen dat een goede samenwerking tussen alle betrokken agentschappen cruciaal is om op hetzelfde moment dezelfde richting uit te gaan in dat dossier. Ook in functie van subsidies is het belangrijk dat die samenlopen. Ik heb voorbeelden gekregen van dossiers waarbij men subsidies krijgt van Toerisme Vlaanderen, maar niet van Onroerend Erfgoed, of omgekeerd. Ik denk dat het het best met een masterplan, zoals in de pilootprojecten, gebeurt waarbij iedereen betrokken is en dat men de middelen op hetzelfde moment kan vrijmaken. Dat is voor de eerste fase. Voor de tweede fase verwachten we, eens het er allemaal staat, dat het rendabel businessmodel ook op tafel ligt. Als overheid moeten we investeren in het erfgoed en de promotie ervan, maar de middelen zijn beperkt. Er moet daarom een rendabel businessmodel zitten bij diegenen die het exploiteren en levendig houden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de inbreng vanuit toerisme voor de nieuwe Vlaamse langetermijnvisie op kustverdediging – 2336 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): De kust verdedigen en beschermen is natuurlijk een eerste basis en met de zeespiegelstijgingen die er zijn, moeten we wel een langetermijnvisie uitwerken om die kust te beschermen en te verdedigen. Maar natuurlijk liggen de oplossingen niet voor de hand en we moeten dat ook vanuit alle verschillende hoeken bekijken.

Vandaar is er een cocreatieonderzoekstraject opgestart, geleid door het consortium Hoogtij(d), dat met een negentigtal stakeholders aan tafel is gaan zitten over hoe we de kust beter kunnen verdedigen. Maar ook natuur, ook economie, en dan heel specifiek het toerisme en de recreatie, moeten daar natuurlijk in betrokken worden.

Als ik het goed begrepen heb, is dat eerste cocreatieonderzoekstraject afgerond en er komt naar voren dat, wat de strandzones betreft, er eigenlijk nog twee alternatieven voor het beschermen van de kust op tafel liggen. Het eerste alternatief is om de huidige hoogwater- of laagwaterlijn te behouden op de plek waar die nu ligt, en dan alle stranden, duinen en dijken stapsgewijs te verhogen naarmate dat de zeespiegel ook verhoogt. Het tweede alternatief is eerder zeewaarts, om eigenlijk die hoog- en laagwaterlijn een honderdtal meter zeewaarts te gaan opschuiven door zandsuppleties en zo extra ruimte te creëren, of voor een dijk, of voor een duin.

Natuurlijk, wat het ook wordt – en we zijn nog maar in de fase dat de twee alternatieven gekend zijn – heeft dat impact op dat strand en op die dijk, en dus de facto ook op die strandbeleving. Vaak is men daar terughoudend over, maar ik denk dat dat ook unieke nieuwe kansen biedt op meer ruimte, wat er nu al is enerzijds te vrijwaren, en anderzijds om met een aantal nieuwe innovatieve zaken te komen.

Dat onderzoeksrapport van de denktank Kust van Toerisme Vlaanderen geeft toch al een aantal inspiraties, dus vandaar ook mijn vragen. Gedurende dat cocreatietraject

neem ik aan dat zowel Toerisme Vlaanderen als Westtoer betrokken zijn. Welke inbreng hebben zij gegeven om er in elk geval voor te zorgen dat ook die aandacht op dat toerisme en die recreatie blijft bestaan? Is er al over nagedacht? We zitten natuurlijk nog in een vroeg traject, om de mogelijke nieuwe en innovatieve toeristische opportuniteiten in kaart te brengen, en hoe gaan we nu verder met dat traject Kustvisie? Welke kansen en mogelijkheden zijn er nog om daar ook die invalshoek van toerisme blijvend onder de aandacht te brengen? Dank u wel.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Uiteraard, collega Coudyser, het spreekt voor zich dat de kustvisie, die we samen met heel wat experts en collega Lydia Peeters hebben opgetekend rond kustverdediging, kadert in heel de visie rond klimaatverandering. Het is in eerste instantie bedoeld om vooral de kust te beschermen tegen de duizendjarige storm.

Toerisme Vlaanderen maakte natuurlijk deel uit van de klankbordgroep. We hebben heel veel klankbordgroepen en stakeholdersgroepen en actorengroepen. Ik ben soms de tel kwijt, voorzitter, dat moet ik eerlijk zeggen. Dus in dezen is het de klankbordgroep waar ze inzitten en waarin tijdens het traject ook gerapporteerd wordt.

Voor Westtoer en de toeristische diensten van de kustgemeenten stond en staat het toeristisch potentieel in deze oefening centraal. Daar waar we kunnen – en dan hebt u het vooral over de toegankelijkheid en het toeristisch gebruik van strand en dijk – zit dat mee in de aandachtspunten, ook de vrijwaring van een open zicht en de beleving van open ruimte op strand en dijk. Dus dat zit daar allemaal mee in.

Ook Westtoer waakt daarover en over toerisme aan de kust. Maar het spreekt natuurlijk wel voor zich, en dan spreek ik misschien eerder als minister van Omgeving, dat ik wel vind dat de eerste zorg daarrond vooral is om ons te beschermen tegen die klimaatverandering en de stormen die er eventueel in de toekomst zouden zijn.

Tot op heden werden enkel Westtoer en de lokale toeristische diensten van de kuststeden betrokken. Toeristische ondernemers waren in het cocreatief traject niet expliciet betrokken, wel werden ze in de zogenaamde secundaire stakeholders betrokken. Dus u ziet dat hier dan het stakeholderoverleg aan te pas komt. Toerisme Vlaanderen zit in de klankbordgroep, dus ze zijn betrokken, mevrouw Coudyser.

Dan was er uw vierde vraag. Ik zei het al: daar waar er extra strand kan worden gecreëerd, en daar waar de toeristische opportuniteiten hand in hand gaan met de kustbescherming, daar is dat mooi meegenomen. Maar er moet vooral gekeken worden naar aspecten als veiligheid en leefmilieu. Het betreft ook een plan op lange termijn tussen nu en 2100. Ik hoop dat we dan nog leven en dat allemaal nog kunnen meemaken. U ziet, voorzitter, dat we ook op de lange termijn denken. Want de politiek denkt vaak op korte termijn, maar dit is al een visie naar 2100. Dus we weten allemaal nog niet wat er op ons af zal komen, maar de hoofdfocus is veiligheid en leefmilieu.

Om af te sluiten: Toerisme Vlaanderen en Westtoer hebben ook de intentieverklaring mee ondertekend, om mee te werken aan de opmaak van het Strategische Beleidsplan Kustvisie 2023 en 2024. Beide organisaties zijn betrokken, en zien hun rol op het vlak van het bewaken van de toeristische opportuniteiten en de mogelijke inpassing van deze opportuniteiten in een totaalconcept. Maar zoals ik daarnet al aangaf, is het op dit moment nog te vroeg om al concrete ontwikkelingen en concrete timings mee te geven hiervoor.

Ik ben alvast verheugd dat er ondertussen ook een rechtstreekse afstemming tussen de partners van Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) en Westtoer voorzien werd om de toeristische opportuniteiten te bespreken. Maar nogmaals, ik heb ook

nog een andere bevoegdheid, en veiligheid en leefmilieu komen toch wel op de allereerste plaats.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Uiteraard gaat het in de eerste plaats over die kustbescherming en -verdediging. Het is ook een langetermijnplan. Maar ik denk dat het wel belangrijk is dat we al die aspecten onmiddellijk meenemen, en ook die kansen niet laten liggen.

Wat het strategisch beleidsplan van de kust betreft: ik ben blij dat Toerisme Vlaanderen daar ook samenwerkt met Westtoer. Ik dacht ook te horen dat u aangaf dat men aan de kust het beste samenwerkt. Elke lokale gemeente heeft natuurlijk haar eigenheid, maar een overkoepelend kustplan is denk ik absoluut noodzakelijk.

Daarbij kan er richting productontwikkeling misschien nog wel eens bekeken worden of er een goede 'all weather'-activiteit is. Als we de kust het hele jaar door aantrekkelijk willen maken, dan denk ik dat er daar nog wel wat mogelijkheden zijn. Ik weet niet of dat ook op de radar staat, zowel bij Westtoer als bij Toerisme Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Bedankt, ook voor uw bezorgdheid, die er natuurlijk vanuit een toeristische invalshoek komt. Diversificatie van het toeristisch aanbod is altijd een goed idee; dat maakt ook deel uit van de oefening waar Westtoer en Toerisme Vlaanderen bij betrokken zijn. Ik heb ook de ontwerper van de Kustvisie, de heer D'Hooghe, een aantal keer gesproken. Dat is toch iemand die ook de win-wins opzoekt in zulke zaken. Diversificatie moet er absoluut zijn. En ook veiligheid en de gevolgen van de klimaatverandering op het leefmilieu zijn natuurlijk wel prioriteiten.

Nogmaals, dit is een langetermijnvisie. Tegen 2100 ben ik 120 jaar. Dan zullen we zien hoever we staan, voorzitter. Ik hoop dat ik dan nog mag leven. Maar dat is ook een dynamisch document, dat spreekt voor zich. Naargelang de plannen concreter worden, zal dat ook worden aangepast. Maar ik ben het wel met u eens: diversificatie is wel op zijn plaats.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het nieuwe ambassadeursonderzoek van Toerisme Vlaanderen – 2177 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, minister, uit de resultaten van het ambassadeursonderzoek van Toerisme Vlaanderen uit 2022 blijkt dat 26 procent van de Vlamingen actief Vlaanderen zou promoten als vakantiebestemming. Die cijfers zijn vergelijkbaar met de cijfers uit 2021, maar wel een pak hoger dan die uit 2019 en dat is een goede zaak.

Als belangrijkste troeven gaven de 1500 ondervraagden aan – en we kunnen hen geen ongelijk geven –: typisch Vlaamse producten, zoals frieten en wafels, maar ook de historische steden, de gastronomie – lekker eten is ons goed bekend –, WO I-erfgoed – daarvan was ik zelf getuige, vandaag nog was ik op de ANZAC Day (Australian and New Zealand Army Corps) in Ieper –, en onze biercultuur.

Uit het onderzoek blijkt verder dat 65 procent de aanwezigheid van toerisme in zijn eigen stad ondersteunt. Dat is ook een heel belangrijk aspect, want we spreken hier vaak over de draagkracht van het toerisme in een bepaalde stad. Dat element kaart ik hier graag bij u aan.

Ik heb al meermaals benadrukt dat het belangrijk is dat inwoners zich als ambassadeurs van hun stad voelen. Zij kennen hun stad het beste, zijn het beste geplaatst en kunnen het meest van al hun enthousiasme uiten over Vlaanderen, over hun eigen stad. Dat kan buitenlanders prikkelen omdat ze zich dan heel welkom voelen en graag terugkeren.

Ik plaats dan ook graag een kanttekening. 26 procent geeft aan Vlaanderen actief te willen promoten, maar dat betekent dat die andere 74 procent dat niet zo actief zou doen. We moeten dat niet al te negatief interpreteren, maar ik wilde er even bij stilstaan zodat we daar nog verder op kunnen inzetten. Ten slotte hebben we tijdens de coronaperiode nog heel wat initiatieven genomen waarmee we nu verder aan de slag kunnen, omdat ze zijn aangeslagen.

Minister, hoe beoordeelt u de resultaten van het onderzoek?

Naar aanleiding van het onderzoek in 2021 gaf u aan dat, om te oordelen of de cijfers goed zijn, we die zouden moeten kunnen vergelijken met het buitenland. Hebt u daar ondertussen al enig zicht op?

We stellen ook vast dat jongeren wat negatiever staan – als ik dat zo mag zeggen – tegenover Vlaanderen als vakantiebestemming. Misschien is vakantie voor hen meer zon, zee, strand en een strandbar ergens in Ibiza. Daar lijkt mij nog wat potentieel te zijn. Minister, hoe kunnen we onze troeven uiten richting het jonge publiek, via bijvoorbeeld influencers, nieuwe kanalen, series enzovoort? Het potentieel lijkt mij heel ruim, met uitzondering dan van TikTok, waar we beter van wegblijven voor het promoten van Vlaanderen.

De wielercultuur is een grote troef voor Vlaanderen. We zien dat Gent-Wevelgem ook in onze stad erg wordt gesmaakt. U vindt daarvoor in mij een partner. Het is een verhaallijn die goed aanslaat, waarvoor hartelijk dank. Kunt u meer vertellen over 2022?

Hoe zijn de scores bij de Brusselaars?

Zijn er nieuwe acties op komst naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Er werd in het buitenland geen gelijkaardig onderzoek uitgevoerd, we kunnen het dus niet vergelijken.

Drie op de vier Vlamingen gaven een score van 7 of hoger om Vlaanderen aan te raden als toeristische bestemming. Dat is goed, het is een dikke onderscheiding. Slechts een op de vier is minder overtuigd en zou Vlaanderen dus niet aanraden als vakantiebestemming. Ik vind dit dus zeker geen slechte resultaten. Drie op de vier vindt het terecht een vakantiebestemming.

Als we bovendien kijken naar de evolutie van deze cijfers sinds 2016 zien we een groei van het aandeel Vlamingen dat Vlaanderen zou aanraden als vakantiebestemming. De volgehouden focus op de toeristische troeven van Vlaanderen in binnen- en buitenland werpt dus duidelijk vruchten af.

Dit wordt ook duidelijk als we kijken naar de resultaten voor de verschillende toeristische troeven afzonderlijk. De percentages 'actieve promotoren' die een score 9 of 10 gaven, liggen hier voor de meeste toeristische aspecten vrij tot zeer hoog.

Naar aanleiding van het onderzoek in 2021 zien we dat vooral jongeren negatief staan tegenover Vlaanderen als vakantiebestemming. De jongeren staan over het algemeen minder positief tegenover Vlaanderen als vakantiebestemming, alhoewel de meerderheid, 63 procent, zich toch altijd bij de passief tevredenen tot actieve promotoren situeert.

Ten opzichte van de vorige bevraging zien we bij jongeren een lichte verschuiving van passief tevredenen naar actieve promotoren. De groep criticasters bleef evenwel gelijk. Het lijkt er dus op dat er toch een groep is die we nu niet volledig kunnen overtuigen van de troeven van Vlaanderen. Toerisme Vlaanderen zal bij de volgende bevraging ook peilen naar de oorzaken hiervan, zeker bij de jeugd.

De volgende maanden staan ook een aantal grote events op stapel die zich specifiek op jongeren richten, onder meer het WK Breaking en Gent Europese Jongerenhoofdstad 2024. Misschien kunnen we daarmee de jeugd op een andere manier inspireren. De cijfers zijn niet geheel slecht, vind ik. Hun interessesfeer ligt misschien net iets anders dan die van ons.

De vraagstelling in 2021 en 2022 was niet helemaal dezelfde, dus de cijfers kunnen niet één op één vergeleken worden. In 2021 werd gepeild naar de Vlaamse wielercultuur als troef. Hier zagen we 25 procent promotoren en 44 procent criticasters. Het aspect wielercultuur of koers is sowieso meer een nichebeleving en zal bijgevolg door minder mensen ondersteund worden. In 2022 peilden we daarom naar Vlaanderen als bredere fietsvakantiebestemming. Hier zagen we 36 procent promotoren en 31 procent criticasters.

Bij de vragen specifiek rond fietsen geeft 85 procent van de respondenten aan akkoord te zijn met de stelling 'Vlaanderen is een fietsregio'. Met betrekking tot de iconroutes zien we dat de bekendheid beter kan, aangezien slechts 21 procent van de respondenten aangeeft de iconroutes te kennen. Daar kunnen we meer aandacht aan besteden. Om de evolutie in bekendheid en ambassadeurschap in kaart te kunnen brengen, zal de vraagstelling de komende jaren gelijk blijven.

U peilt naar Brussel. In totaal namen 210 Brusselaars deel aan het onderzoek. Dat is 14 procent van de totale steekproef. Dat is een heel kleine groep. 37 procent van de Brusselaars zou Vlaanderen en/of Brussel actief aanraden als vakantiebestemming. Dit aandeel ligt een stuk hoger dan de 26 procent binnen de totale steekproef. We zien wel dat in Brussel een hoger percentage vindt dat het aantal toeristen de leefbaarheid van hun stad vermindert. Ze vinden dat er te veel toeristen zijn in hun stad. Indien gewenst, kunnen alle resultaten specifiek voor de Brusselaars gedeeld worden in een tabellenrapport.

Momenteel worden deze resultaten intern bij Toerisme Vlaanderen besproken en op basis daarvan zal bekeken worden of er eventueel specifieke acties worden opgezet. Zoals u zei, en ik heb het een paar jaar geleden ook gezegd, zijn de beste ambassadeurs alle Vlamingen. Ik weet niet hoe het met jullie zit, maar als ik naar het buitenland ga, promoot ik Vlaanderen. Ik zeg dan dat ze bij ons eens moeten komen kijken, dat het hier veel mooier is en dat ze hier lekker kunnen genieten en eten, dat ze hier fijn kunnen wandelen, in onze mooie natuur. Er is een mooie kust, er zijn mooie kunststeden. Er is een beetje van alles. *(Opmerkingen van Philippe Muyters)*

De mensen zijn er vriendelijk. De meest gastvrije wonen natuurlijk in het oosten van het land. Dat zeg ik er ook altijd bij. *(Gelach)*

Nee, ik heb het dan over Limburg.

Wij zijn allemaal ambassadeurs. Als u in het buitenland bent, promoot Vlaanderen dan. Ook hier, als toeristen u de weg vragen, dan vraag ik u vriendelijk om er wat tijd in te steken, leg hen de weg uit, leg nog wat extra's uit. Ik doe dat altijd, ik

ben er dan een half uur of een uur mee bezig. Ik vind het altijd interessant om te vragen waar ze vandaan komen en waar ze naartoe gaan, wat ze al bezocht hebben. Ik suggereer altijd om nog andere dingen te bezoeken. Misschien moeten we een cursus op maat maken voor elke Vlaming hoe ze dat moeten aanpakken. Een lieve lach en een beetje uitleg zijn onze beste tools.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, dank u wel voor uw antwoord op al mijn vragen, maar zeker voor het einde want ik zie die begeestering heel graag. Uw ogen stralen als u spreekt over Vlaanderen, maar ik kan u verzekeren dat er in West-Vlaanderen minstens even enthousiaste mensen zijn wat betreft het toerisme in volledig Vlaanderen en natuurlijk ook in de Westhoek. Daar moet ik ook een lans voor breken.

Onderzoek is heel interessant en heel belangrijk. We kunnen daaruit leren. We weten allemaal dat meten weten is. We zien hier inderdaad een positieve evolutie. Wat u zegt, is inderdaad terecht. Ik heb dat ook in mijn initiële vraag aangehaald, dat dat ambassadeurschap, dat individueel verbonden gevoel met je eigen regio, dat trots zijn op je eigen streek iets is waar we heel hard op moeten inzetten. Daarom hou ik ook een pleidooi om de hand te reiken naar lokale besturen, maar ook naar de provinciale toerismediensten, de sector zelf, om hen er ook mee op te laten hameren om dat enthousiasme bij de inwoners, bij mensen die zij ontmoeten, ook daar extra in de verf te zetten.

Ik geef een good practice uit onze stad mee. We hebben drie musea. We hebben een soort businessclub opgericht. We laten de grote bedrijven van onze streek lid worden van die businessclub zodat zij hun klanten en hun werknemers daar een keer een rondleiding kunnen geven, of ze kunnen op een specifieke locatie vergaderen, ergens uniek, wat niemand anders kan meemaken. Dan dragen ze dat uit, zowel naar hun klanten als de werknemers, die zich ook verbonden voelen met hun stad. Als ik daarmee andere lokale besturen ook kan inspireren, ben ik heel blij en dan hoor ik het heel graag want ik wil zeker delen hoe wij dat aanpakken.

Wat betreft jongeren: daar heb ik u in het verleden ook al vragen over gesteld. U zei toen dat Toerisme Vlaanderen zeker jongeren mee wil stimuleren, maar dat u daar geen trekker van bent. We zien ook in omliggende landen dat er daar toch wel op ingezet wordt, onder andere via VR, maar ook via apps. Bijvoorbeeld in Berlijn kun je met een app echt wel ter plaatse zien hoe het vroeger was. Het is ook heel inspirerend om jongeren op die manier te triggeren.

Nog een good practice uit mijn regio: de rally van Ieper is heel gekend. Daar is ook een videogame van gemaakt. Jongeren kunnen een rallywagen besturen en ze zitten in onze regio, ze herkennen de regio. Het is fantastisch als je op die manier de jongeren ook kunt aanmoedigen.

Tot slot hadden we het ook al over draagkracht. Dat was ook een van mijn opmerkingen. Eigenlijk zit dat wel redelijk oké met 65 procent die dat ondersteunt. Dat is een gevoeligheid. Niet iedereen ervaart dat op dezelfde manier. Het is wel belangrijk dat we ook vanuit Toerisme Vlaanderen aan de mensen die wat kritisch zijn op dat vlak, toch duidelijk maken hoe belangrijk toerisme is, veel breder dan enkel het toerisme, want heel wat horecazaken en winkels leven ervan. Het laat lokale besturen ook toe om evenementen te organiseren, om een zekere dynamiek te creëren en om jonge gasten aan te trekken in een regio. Ook daar moeten we wat sensibiliseren dat toerisme niet alleen in zekere zin door sommigen als overlast ervaren wordt, maar dat het echt wel een win-win is. Minister, voor de rest dank ik u voor het antwoord en de begeestering.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ons ambassadeursonderzoek levert de resultaten op die we net besproken hebben. Wordt dat ook gebenchmarkt met andere regio's of landen om te zien of wij daar als Vlamingen goed of minder goed scoren?

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Films en series kunnen nuttig zijn om een bepaalde regio te promoten. Dat is hier vorig jaar ook aangehaald in deze commissie. Mevrouw Talpe heeft daar ook naar verwezen in haar vraagstelling. Zijn er het voorbije jaar ook effectief zaken concreet gemaakt op het vlak van films, series of wat dan ook of niet? Ik vraag het maar uit nieuwsgierigheid omdat de serie die ik momenteel volg, bijna afgelopen is. Ik had het graag geweten.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Het Verhaal van Vlaanderen was wel mooi, als ik dat mag zeggen want dat ligt allemaal bijzonder gevoelig. Maar ook Vlaanderen Vakantieland hebben we weer leven ingeblazen. Ik moet eens nakijken of er nog iets is wat we zouden willen doen.

Het is ook geen schande. Ik ga er nu geen hele boom over opzetten, maar de reacties die ik er destijds over gelezen heb, vond ik toch van een raar niveau.

Over die onderzoeken kan ik meegeven dat er in het buitenland geen gelijkaardig onderzoek bestaat. We hebben gekeken en Vlaanderen is een voortrekker om op dat vlak zulke onderzoeken te doen. Ik vind ook dat we het moeten doen. Het is nu om de twee jaar, ik heb al gezegd dat we dat misschien om de drie jaar moeten doen, twee jaar is misschien te kort. Ik vind persoonlijk dat we met onze administratie te veel onderzoeken doen, je kunt die centen soms op een andere manier gaan besteden. Dus is het misschien beter om een hele simpele campagne op te zetten waarin je de Vlaming aanspreekt op zijn fierheid en trotsheid over zijn regio en dat promoten. Dat zijn onze ambassadeurs. Eigenlijk heb je daar geen onderzoeken voor nodig van bureaus. Het zijn wij allemaal die het verhaal van Vlaanderen gaan moeten vertellen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik heb daar niet veel aan toe te voegen. Ik voel dat iedereen even enthousiast is over Vlaanderen als vakantiebestemming. Ik wil wel het belang van onderzoek benadrukken en ik zou daar niet te veel tijd tussen laten. Ik weet dat je kunt blijven onderzoeken, maar deze resultaten hebben niet alleen een meten- en wetenwaarde, maar ze geven ons ook de opportuniteit om te duiden dat de Vlaming ook wel fier is op zijn regio. Daar kun je ook mee uitpakken als een marketingtool. We moeten daar geen pakken geld tegenaan gooien, maar als we dat onderzoek blijven doen, kun je constant in de verf zetten dat we als Vlaming fier zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de aanval op lgbtqi+-rechten in Italië – 2186 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): De nieuwe Italiaanse premier Giorgia Meloni kondigde reeds in haar verkiezingscampagne aan de aanval in te zetten op lgbtqi+-

rechten. In oktober kwam ze met haar extreemrechtse partij aan de macht en meteen stonden de lgbtqi+-rechten er nog meer onder druk. Italiaanse gemeenten mogen bijvoorbeeld niet langer sommige kinderen van lgbtqi+-koppels registreren. Enkel de biologische ouder wordt nog wettelijk erkend, waardoor de geboorteakte van een kind van twee vaders dat in het buitenland geboren is, of van een kind van twee moeders, in Italië geboren maar met kunstmatige inseminatie in het buitenland, niet langer aanvaard wordt.

Dit zorgt ervoor dat de niet-biologische ouder geen enkel recht heeft op het kind. Bij het overlijden van de biologische ouder kan het kind daardoor toegewezen worden aan andere familieleden of pleegzorg. De niet-biologische ouder mag het kind ook niet meer alleen van school halen of een medische behandeling toestaan zonder de geschreven toestemming van de biologische ouder. Ze kunnen enkel nog rechten krijgen via een speciale procedure om stiefkinderen te adopteren, maar dat is een erg lange en dure procedure.

Dit heeft een enorme impact op de levens van lgbtqi+-koppels. Dit is niet enkel een discriminatie van homokoppels, maar in de eerste plaats ook van hun kinderen. Het Europees Parlement is ervan overtuigd dat dit een schending van kinderrechten is.

Ook de wet op het draagmoederschap wordt mogelijk verstrengd. Draagmoederschap op zich was reeds verboden in Italië, maar nu zou het ook onmogelijk worden gemaakt dat koppels naar landen zouden gaan waar draagmoederschap wel is toegelaten. Een wetsvoorstel ligt daarvoor klaar.

Italië is nooit echt voorloper in lgbtqi+-rechten geweest: het homohuwelijk is er niet erkend en gewone adoptie en kunstmatige inseminatie zijn er verboden voor lgbtqi+-koppels. Nu staan de weinige rechten die ze hadden nog meer onder druk.

Minister-president, veroordeelt u deze aanval op de lgbtqi+-rechten in Italië?

De Vlaamse Regering heeft een diplomatiek vertegenwoordiger in Italië. Zal hij deze bezorgdheden overbrengen aan de Italiaanse regering of heeft hij dat reeds gedaan? Zo ja, wat was de reactie hierop? Zo neen, waarom niet?

Wordt er, net zoals het Europees Parlement dat gedaan heeft, op aangedrongen om de beslissingen terug in te trekken?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Lambrecht, ik zal uw vragen gebundeld beantwoorden. Laat mij starten met te zeggen dat het natuurlijk elke lidstaat vrij staat om, binnen het kader dat Europese en internationale regelgeving schetst, zelf op democratische wijze vorm te geven aan de nationale wetgeving. Ik weet dan ook niet of het aan mij is om andere regeringen hiervoor te veroordelen.

Dat gezegd zijnde, mag het natuurlijk duidelijk zijn dat de nieuwe lijn die de Italiaanse regering hier uitzet, niet de onze is. De Vlaamse Regering voert al jaren een gelijkekansenbeleid rond lgbtqi+-personen. Dit beleid vond zijn neerslag in het 'Horizontaal Integratie- en Gelijke Kansenbeleidsplan 2020-2024'. Ook in het Vlaams buitenlands beleid blijf ik aandacht besteden aan de mensenrechten van de lgbtqi+-gemeenschap, onder andere via de diplomatieke vertegenwoordigers op post.

Vanuit die optiek volgt onze diplomatieke vertegenwoordiger in Rome deze evolutie natuurlijk ook op de voet. Ze is hierover in contact met andere Europese ambassades en met organisaties in het Italiaanse middenveld. Ik geef ook graag mee dat onze diplomatieke vertegenwoordiging al verschillende jaren een cultureel festival steunt dat georganiseerd wordt door Il Cassero, een van de grote lgbtqi+-verenigingen van Italië.

Tot slot licht ik ook graag toe dat op EU-niveau gewerkt wordt aan een aantal initiatieven die hier mogelijk relevant zijn. De Europese Commissie heeft een lgbtqi+-strategie voor de periode 2020-2025 die alles in het werk stelt om homofobie en discriminatie op basis van seksuele geaardheid, genderidentiteit en seksenmerken te bestrijden en ervoor zorgt dat de rechten van de lgbtqi+-gemeenschap in alle EU-lidstaten beschermd worden.

Op Europees niveau werkt men daarnaast aan een verordening over de erkenning van ouderschap. Hiermee wil men op EU-niveau de harmonisatie verhogen omtrent de erkenning van ouderschap in navolging van uitspraken van het Europees Hof van Justitie om het recht op vrij verkeer van personen in de Unie te kunnen garanderen, ook voor ouders van hetzelfde geslacht.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister-president, was ik in het verleden steeds heel tevreden over uw antwoorden als het over het thema 'liefde is liefde voor iedereen' en lgbtqi+-rechten ging, dan schrik ik nu toch een beetje. We hebben het hier over mensenrechten, over de basisrechten van de Europese Unie. We hebben met deze commissie, en met u, al heel erg tegen andere landen geprotesteerd. Ik denk bijvoorbeeld aan Oeganda, waar men op een niet-democratische wijze omgaat met de rechten van de lgbtqi+-gemeenschap. Ik denk dat wat Meloni nu doet in Italië, even erg is. Het is een echte aanfluiting van wat kan in een democratie en wat niet. Zij is uiteraard verkozen, zij kan wetten opstellen, zij heeft een meerderheid, maar haar nieuwe lijn is niet de onze, zegt u. Het zou wat meer mogen zijn dan een diplomatieke vertegenwoordiger die het thema opvolgt en volgt wat er gebeurt. Ik heb mijn bedenkingen.

Omdat het een Europees land is, brengen we niet eens de bezorgdheden van de Vlaamse Regering over dit thema aan de Italiaanse regering over. Kunt u mij uitleggen waarom we die bezorgdheden wel overbrengen als het over niet-EU-landen gaat, waar misschien minder belangen spelen, dan bij een EU-land niet zo ver van ons dat regelrecht de lgbtqi+-rechten aanvalt?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik wil hier ook onze bezorgdheid uiten. We hebben het hier al over de verkiezingsoverwinning gehad en de mogelijke gevolgen voor de lgbtqi+-rechten. We weten ook dat onze meningen rond abortus verschillen.

We hebben in juni vorig jaar een resolutie goedgekeurd in het Vlaams Parlement om de lgbtqi+-vrijheidszone Europees te gaan beschermen en versterken. Er werd toen gesproken over Hongarije en Polen, maar ook Italië werd daar toen al aangehaald. We zien nu dat de realiteit toont dat die resolutie belangrijk is. Ik zou willen vragen dat we die echt ter hand nemen en ermee aan de slag gaan. We moeten heel goed opvolgen wat er in Europa gebeurt, want ook wij zijn bezorgd.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik heb, denk ik, duidelijk gezegd dat de lijn die Italië bewandelt, niet de lijn is van de Vlaamse Regering. Anders gezegd, we zullen zeker onze standpunten toelichten.

Maar u vroeg mij om te veroordelen wat in een andere lidstaat op een democratische manier tot stand kwam. Dit is geen uitschuiver van de regering, het wordt ook door het parlement opgevolgd. In een democratie heeft het parlement het laatste woord. Dat is het uitgangspunt. Die zaken gebeuren op een democratische manier. U moet ook niet vergeten dat er in een Europese context altijd landen frontrunner zijn en landen waar het een stuk moeilijker ligt. Ik vind dat we dat

moeten respecteren. België is, samen met Nederland, een van de frontrunners in die problematiek en in de gelijkschakeling van de lgbtqi+-rechten. In Europa is dat plaatje wat diverser.

Er is een groot verschil met Oeganda, waar er geweld tegen die mensen wordt gebruikt. Hier gaat het bij mijn weten niet over geweld maar over een besluitvorming in een parlementaire democratie. Ik stel er me vragen bij of het dan aan ons toekomt om dat te veroordelen. De dag dat er in Italië geweld tegen die mensen wordt gepleegd, dan zitten we natuurlijk in een ander debat.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het slotwoord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister-president, inderdaad, je hebt fysiek geweld, maar er is ook geweld van een ander niveau. Ik vind het ook een vorm van geweld als men de mensen van lgbtqi+-geaardheid op deze manier wenst te trefen. Men ontzegt hun een kinderwens. U zegt dat er in Europa landen zijn die sneller gaan en landen die trager gaan. Dat is allemaal wel waar, maar u gaat altijd prat op het onafhankelijk Vlaanderen. Dan ga ik er ook van uit dat u namens dat onafhankelijk Vlaanderen dat u zo graag wilt, ook onafhankelijk zou kunnen zeggen dat u het niet oké vindt wat er momenteel in Italië gebeurt.

U hebt het over frontrunners, maar zij zijn achteruit aan het gaan. En dat gebeurt inderdaad door een regering die democratisch is verkozen.

Ik mis hier echt de veroordeling vanuit Vlaanderen tegenover de omgang met lgbtqi+-mensen. We moeten dat niet alleen doen voor de landen buiten de EU. U zou de moed moeten hebben om ook in landen waarmee u misschien belangrijke handelsbetrekkingen hebt, te durven zeggen dat het niet oké is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de handel met Rusland ondanks de oorlog in Oekraïne – 2135 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (cd&v): Minister-president, sinds de erkenning van de separatistische gebieden in de Donbasregio door Rusland, gevolgd door de grootste oorlog op ons Europese continent sinds de Tweede Wereldoorlog, vaardigt de EU sancties uit tegen Rusland. Ondertussen woedt de oorlog in Oekraïne nu al een jaar en is het tiende sanctiepakket dat door de Europese Raad is goedgekeurd, van kracht gegaan. Ondanks al die sanctiepakketten is de handel tussen Vlaanderen en Rusland niet sterk afgenomen. Volgens mediaberichten heeft de oorlog zelfs amper invloed gehad op de handel tussen België/Vlaanderen en Rusland. Meer nog, door de hoge gasprijzen en de import van vloeibaar gas is die zelfs gestegen met meer dan 64 procent. Maar zelfs als we de import van dat gas buiten beschouwing laten, blijkt dat die nog steeds groter is dan in 2020 en zelfs gelijk aan die van 2019. Wel was er een lichte daling van de Vlaamse export naar Rusland, hoewel de export van biochemische producten, zoals vaccins en medicijnen, toenam. Cijfers van de Belgische Nationale Bank bevestigen die toename in onze handelscijfers.

Daarom stel ik u graag een aantal vragen. Wat is het totale bedrag dat de Vlaamse bedrijven in 2022 naar Rusland geëxporteerd hebben? Welke zijn de belangrijkste

exportsectoren? Wat is de totale waarde van de import vanuit Rusland in 2022? Wat zijn naast gas en liquid natural gas (lng) de belangrijkste importproducten?

Hoeveel exportvergunningen voor Rusland werden vanwege de Europese sanctiepakketten geweigerd? Hoe verloopt de samenwerking met de federale douanediens-ten op de controle van import van Russische goederen in Vlaanderen?

Hoewel Vlaanderen achter het ruime Europese sanctiepakket ten aanzien van Rusland staat, willen we toch de getroffen Vlaamse bedrijven die afhankelijk zijn van de export naar het betrokken land, niet in de kou laten staan. Op welke manier steunen Flanders Investment & Trade (FIT) of het bevoegde departement bedrijven in het vinden van alternatieve exportmarkten? Wordt aan Vlaamse bedrijven ook aangeraden hun export te verminderen bij niet-gesanctioneerde producten die bedoeld zijn voor de Russische markt?

De invoer van Russische diamant blijft controversieel. In de praktijk wordt vastgesteld dat de import van ruwe en afgewerkte diamant vanuit Rusland is afgenomen, maar dat de ruwe diamant voor industriële toepassingen nog nooit zo hoog is geweest. Kunt u dat verklaren?

Voor onze bedrijven is het vaak een hele administratieve oefening om bij elk nieuw sanctiepakket na te gaan of zij alsnog opereren in lijn met de afgekondigde sancties. Op welke wijze heeft onze overheid tot op heden ingezet op advies en ondersteuning van die bedrijven?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Jans, in 2022 liep de Vlaamse afzet van goederen in Rusland terug met 18 procent, tot een jaaruitvoer van 3,23 miljard euro. In de ranglijst met exportmarkten voor Vlaanderen nam Rusland de 25e positie in, met een aandeel van 0,67 procent in de Vlaamse totaaluitvoer. De belangrijkste exportsectoren zijn de farmaceutische sector, kunststoffen, organische chemie, machines en apparatuur, en elektrische toestellen. Al sedert het eerste sanctiepakket tegen Rusland eind 2014 verloopt de Vlaamse uitvoer naar Rusland vrij stroef. De Vlaamse export naar Rusland bestond in 2022 nog voor een groot stuk uit vaccins. Als we vaccins uit de cijfers filteren, daalde de export niet met 18 procent, maar wel met 50 procent.

In 2022 bedroeg de Vlaamse totaalimport van goederen uit Rusland 11,85 miljard euro, wat neerkomt op 2,40 procent van de Vlaamse wereldwijde totaalimport. Rusland was aldus de tiende grootste leverancier van producten aan Vlaanderen in 2022. Naast gas en lng zijn minerale brandstoffen, aardolie en distillatieproducten – goed voor zo'n 75 procent van de totaalimport –, edelstenen, chemische en farmaceutische producten de belangrijkste importproducten.

Er werd één vergunning voor Rusland geweigerd vanwege de Europese sanctiepakketten. Dat betreft 100 procent van de totale aanvragen sinds 24 februari 2022. We hebben dus maar één aanvraag gehad, en die is ook geweigerd.

Daarnaast plaatste de dienst Controle Strategische Goederen ook vijf transacties die niet onder sanctiepakketten vielen, onder vergunningsplicht, en weigerde hij formeel de uitvoer ervan wegens risico op aanwending van de betrokken producten voor militair gebruik. Al deze beslissingen werden uiteraard publiek gerapporteerd in de maandelijkse dualuseverslagen gepubliceerd door de dienst. Ik wil graag onderstrepen dat alle overige sanctiemaatregelen, ook deze die vergunnings- of toelatingsverplichtingen opleggen aan de exporteur, een bevoegdheid van de federale overheid betreffen.

Hoe verloopt de samenwerking met de federale douanediens-ten? Hoewel de invoer van Russische vuurwapens en militair materiaal in Vlaanderen verboden is, moet

het niet verbazen dat er momenteel weinig animo van Russische zijde is om hun wapens en militair materiaal van de hand te doen. De samenwerking van mijn diensten met de douane op het vlak van invoercontrole is dus heel beperkt, in tegenstelling tot de samenwerking op het vlak van uitvoer- en doorvoercontrole. De controle op invoer is veel meer relevant voor de invoerbeperkingen die onder federale bevoegdheden vallen.

Wat de steun aan de bedrijven betreft: Vlaamse bedrijven die afhankelijk zijn van de export naar Rusland, kunnen rekenen op de dienstverlening van FIT voor het vinden van alternatieve afzetmarkten. Deze bedrijven kunnen een beroep doen op advies en begeleiding van de adviseurs internationaal ondernemen. Heel specifiek voor het identificeren van potentiële nieuwe afzetmarkten wordt daarbij gebruikgemaakt van de Export Potential Map. Die tool, ontwikkeld door het Internationaal Handelscentrum van de Verenigde Naties, gebruikt big data en vertaalt stringente handelsanalyses in praktische informatie over exportmogelijkheden. Daarnaast kunnen Vlaamse bedrijven die hun producten, diensten of kennis willen exporteren, ook financiële steun krijgen van FIT, in de vorm van een subsidie. Deze subsidies zijn specifiek gericht op het ontdekken en prospecteren van nieuwe afzetmarkten.

Daarenboven pleit ik binnen de EU voor diversificatie van invoer- en uitvoerketens, in het bijzonder door vooruitgang te vragen met oog op de inwerkingtreding van onderhandelde handelsakkoorden en het sluiten van nieuwe handelsakkoorden.

Wel moeten we waakzaam blijven voor indirecte sanctieovertredingen. Voorzichtigheid is geboden bij uitvoer naar bestemmingen die door Rusland ook proactief worden aangewend als alternatieve invoermarkt. Het is complexer dan alleen de rechtstreekse invoer naar Rusland. Ook bij Europese en internationale partners is de bestrijding van dergelijke sanctieontwikkelingsroutes een hoge handhavingsprioriteit.

Raden we Vlaamse bedrijven aan hun export te verminderen bij niet-gesanctioneerde producten? De dienst Controle Strategische Goederen waarschuwt al sinds de instelling van het militair embargo op Rusland in 2014 voor de uitvoer van niet-gecontroleerde en niet-gesanctioneerde goederen die kunnen worden aangewend voor militaire doeleinden. Blijvende waakzaamheid van de exporteurs, samen met een goede screening van hun klanten en de eindgebruikers van hun producten, is essentieel in dezen. FIT geeft geen specifiek advies aan Vlaamse bedrijven over producten die niet gevat zijn door sancties. Het algemene advies dat FIT wel steeds geeft aan Vlaamse bedrijven, is om afzetmarkten te diversifiëren in functie van de spreiding van de risico's die gepaard gaan met export.

Ik kom tot uw vragen over de diamant. De invoer van ruwe en afgewerkte diamanten uit Rusland nam in 2022 effectief af met 18 procent. De invoer van ruwe diamant voor industriële toepassingen uit Rusland steeg in 2022 voor het tweede jaar op rij, met 63 procent. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat deze diamanten voor industriële toepassingen slechts een erg klein aandeel van de totale import vertegenwoordigen. Op dit moment is er geen eenvoudige verklaring voorhanden waarom er een toename zou zijn van de invoer van industriediamant, terwijl er een afname is inzake ruwe diamant. Mogelijk heeft dat te maken met een specifieke grote aankooporder of spelen er prijseffecten mee. Indien we beide categorieën samen bekijken, stellen we globaal wel een dalende trend vast sinds juli 2022.

Op de webstek van FIT vinden exporteurs een sanctiedossier Rusland. In dat dossier vindt men een algemeen overzicht van de uitgevaardigde sancties en wordt doorverwezen naar EU-bronnen waar men meer informatie kan vinden.

Daarenboven is het FIT-kantoor in Moskou een concreet aanspreekpunt voor bedrijven die willen nagaan of ze hun producten of diensten nog naar Rusland kunnen uitvoeren onder het bestaande sanctieregime. Het kantoor monitort minutieus de door de EU afgekondigde sancties, alsook de tegensancties die de Russische

autoriteiten ingevoerd hebben. FIT informeert over wat kan en niet kan op basis van relevante wetgeving en verwijst indien nodig door naar andere autoriteiten in Vlaanderen en België. Indien goederen of diensten niet onder de sancties vallen, zal het FIT-kantoor in Moskou verifiëren wie de eigenlijke eigenaar van het bedrijf is waarmee zaken gedaan kunnen worden, om zeker te zijn dat deze niet op de EU-sanctielijst voorkomt. En we informeren over aspecten met betrekking tot betalingen en logistiek, waarvan de potentiële Vlaamse exporteur zich bewust moet zijn.

De dienst Controle Strategische Goederen heeft een informatiepagina op haar webstek en is rechtstreeks bereikbaar voor ondersteuning van alle economische operatoren omtrent de toepassing van de sancties met betrekking tot strategische goederen, en het vermijden van een aanwending voor militair gebruik van uitgevoerde goederen.

Bedrijven die wensen uit te voeren naar een sanctieland, worden in het algemeen aangeraden enkel uit te voeren bij absolute zekerheid dat de transactie die zij plannen, geen inbreuk kan uitmaken. De bedrijven worden daarbij tevens gewezen op hun eigen verantwoordelijkheden en zorgvuldigheidsverplichtingen, ook wanneer er geen formele goedkeuring van een bevoegde overheid vereist is voor het verrichten van een bepaalde transactie.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (cd&v): Minister-president, dank u wel voor uw verhelderende en uitvoerige antwoord. Het was mijn bedoeling om met deze vraag meer zicht te krijgen op de handel tussen Vlaanderen en Rusland, en de wijze waarop die sancties ten aanzien van Rusland een impact hebben, met bijzondere interesse voor die diamanthandel, omdat die cijfers, misschien op basis van één bestelling of een bepaalde industriële reflex, wat fluctueren. Ik was nog even met onze medewerker in overleg omdat ik mij een beetje verbaasde – of het was nieuw voor mij – dat wij nog steeds een actief FIT-kantoor in Moskou hebben, dat blijkbaar ‘up and running’ is en goed werk doet, want u verwees er in uw antwoorden verschillende keren naar. Ik had er niet bij stilgestaan dat wij nu nog FIT-mensen in Moskou hebben. Ik heb geen bijkomende vragen.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Ik wilde gewoon even tussenkomen omdat ik de vraag een beetje tendentius vond, in de zin dat ik daarin lees dat, volgens de mediaberichten, de oorlog amper invloed heeft gehad op de handel tussen België, Vlaanderen en Rusland, en dat ik u tegelijk uitdrukkelijk hoor vertellen dat er een exportvermindering is en dat de Vlaamse afzet met 18 procent is teruggelopen. Als we daar de cijfers van de vaccins nog wegdenken, dan is dat een vermindering van 50 procent. Als ik die serieuze vermindering zie, lijkt datgene wat we geregeld lezen of in de vraagstelling aan bod komt, toch wel enigszins tendentius.

Aangezien er nog een FIT-kantoor aanwezig is, lijkt het me bijzonder nuttig om eens informatie en duidelijkheid te geven over de bestaande sanctielijsten. Niet alleen over die uit Europa, maar ook over de sancties die opgelegd zijn door het Russische regime. Ik dank u voor antwoord, maar ik vond de vraagstelling bijzonder tendentius. Wanneer ik dan ‘sinds de erkenning van de separatistische gebieden’ lees ... Bij mijn weten is de Russische Federatie Oekraïne binnengevallen, heeft ze de Krim geannexeerd en is ze Oost-Oekraïne binnengevallen. Dat zijn dus geen separatistische gebieden, maar wel gebieden die zijn aangevallen en uiteindelijk zelfs zijn geannexeerd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Thijs Verbeurgt aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over mogelijke Russische desinformatiecampagnes – 1987 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Verbeurgt heeft het woord.

Thijs Verbeurgt (Vooruit): Minister-president, mijn vraag gaat ook over Rusland maar heeft toch een iets andere insteek. Ze had hier, maar evengoed in de commissie Algemene Zaken gesteld kunnen worden, omdat ze gaat over een onderwerp dat vooral van Vlaams belang is, maar het gevolg is van de strijd in Oekraïne.

Want uit studies van Amerikaanse denktanks die desinformatie onderzoeken, blijkt dat het Kremlin – en dat is natuurlijk niets nieuws – actief bezig is met het opzetten van desinformatiecampagnes om de, in dit geval, Amerikaanse steun voor de oorlog in Oekraïne te verzwakken. Men target hiervoor specifiek rechtse mediafiguren en politici, die complottheorieën over Poetin, Rusland en de oorlog in Oekraïne verder verspreiden.

Ook in de Europese Unie en in België zijn er de voorbije jaren verschillende malen bezorgdheden geuit over de inmenging van onder andere de Russische staatsveiligheid in verkiezingen en mediaboodschappen. De oorlog die we kennen in Oekraïne wordt niet enkel aan de frontlinie gevochten, maar ook op het internet en sociale media. Zo zei Lutz Güllner, de EU-ambtenaar die aan het hoofd staat van de afdeling van de diplomatieke dienst van de Europese Unie die desinformatie en ongewenste inmenging van buitenaf bestrijdt, vorig jaar nog in een interview: “De desinformatie die uit Rusland komt, is systematisch, gecoördineerd en gepland.” Enkele dagen geleden las ik nog een Nederlands rapport waarin werd gesteld dat de cybercampagne vanuit Rusland de meest grootschalige is die men al heeft gezien. Zowel voor de inmenging als voor de mogelijke gevolgen moeten we dus grote waakzaamheid aan de dag leggen.

Dat is ook een van de redenen waarom bijvoorbeeld de minister van Media aan de Vlaamse Regulator voor Media (VRM) gevraagd heeft om bijvoorbeeld Russia Today uit de ether te halen. Dat is een zender die gekend is voor het verspreiden van propaganda en desinformatie.

De bezorgdheid dat mogelijk ook in Vlaanderen bepaalde politieke of mediafiguren getarget zouden kunnen worden door de staatsveiligheid, door Russische organisaties, met desinformatie of propaganda, om op die manier standpuntenbepaling te beïnvloeden, is een zorg die we moeten hebben, zeker wanneer we weten dat er ook in Vlaanderen politici en figuren zijn die banden onderhouden of onderhielden met het Kremlin.

Minister-president, daarom heb ik de volgende vragen voor u.

Hebt u weet van soortgelijke bezorgdheden voor Vlaanderen?

Wordt er onderzocht of bepaalde politici in Vlaanderen linken hebben met het Russisch regime?

Hoe bereiden wij ons als Vlaanderen voor, in het kader van onder andere informatieveiligheid, op infiltraties van Russisch gestuurde desinformatie en propaganda?

Worden er in het licht van de lokale verkiezingen van 2024 bijzondere maatregelen genomen? We hebben immers ook bij verkiezingen gezien dat dat een opstoot teweegbrengt van Russische pogingen tot desinformatie en propaganda.

Bent u hiervoor in overleg met de betrokken federale diensten?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Verbeurgt, ik ga uw vragen gebundeld beantwoorden.

Ik spreek namens de Vlaamse Regering wanneer ik zeg dat wij de bezorgdheid over de desinformatie die vanuit Rusland verspreid wordt, delen met de Europese Unie. Er wordt inderdaad een grote waakzaamheid aan de dag gelegd. Een gevolg daarvan zijn de sancties die de EU genomen heeft tegen de Russische Federatie.

Meteen na de Russische inval heeft de EU maatregelen getroffen om de stroom van desinformatie vanuit Rusland naar de EU tegen te gaan. Zo besloot de Europese Raad op 2 maart 2022 om de uitzendactiviteiten van de onder directe of indirecte controle van de Russische autoriteiten staande zenders, Russia Today en Sputnik, in Europa of gericht op Europa, op te schorten. Ook andere Russische mediakanalen werden kort daarna geïsoleerd. Door deze maatregelen wil men de systematische, internationale campagne van desinformatie en informatiemanipulatie van de Russische Federatie, die bedoeld is om haar buurlanden, de EU en haar lidstaten en dus ook Vlaanderen te destabiliseren, tegengaan.

In Vlaanderen heeft de Vlaamse Regulator voor de Media de dienstenverdelers op de hoogte gebracht van het Europese verbod om bepaalde Russische televisieomroepen uit te zenden. Dat uitzendverbod wordt opgelegd door de Europese Unie via een aanpassing van Verordening nr. 833/2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren. Dit betekent dat desinformatie langs die weg niet meer verspreid kon worden door Vlaamse dienstenverdelers.

Wat de organisatie van de lokale verkiezingen van 2024 betreft, daarvoor verwijs ik naar de minister van Binnenlands Bestuur, collega Somers. Voor verdere acties in het kader van desinformatie en propaganda verwijs ik u naar collega Dalle door.

De voorzitter: De heer Verbeurgt heeft het woord.

Thijs Verbeurgt (Vooruit): Minister-president, ik begrijp natuurlijk dat dit niet zuiver uw bevoegdheid is, maar ik had natuurlijk gehoopt op iets meer duidelijkheid van uw kant. Ik zal uw collega-ministers natuurlijk ook begraven ... Ik bedoel uiteraard bevragen. *(Gelach)*

Begraven, dat is voor in 2024. Daarmee bedoel ik op politiek vlak, voor alle duidelijkheid, collega's. Zeker aangezien er een Mechelenaar in de ministerraad zit, zal ik mijn best doen, maar dit geheel terzijde.

Alle gekheid op een stokje, denk ik dat we ons absoluut terdege bewust moeten zijn van de uitdaging hieromtrent. De Russische Federatie heeft in haar rijke verleden een zeer rijke en brede traditie inzake desinformatie. Een kleine anekdote: ten tijde van de Sovjet-Unie werd er onder de bevolking in Rusland een bericht verspreid dat er hongersnood was in Vlaanderen, en dat mensen moesten aanschuiven om aardappelen te kopen. Daar stonden dan foto's bij van frietkramen. Men heeft daar dus een lange traditie van desinformatie. We zien natuurlijk dat het allemaal 'fun and games' is, zoals men in het Engels zegt, tot het tot een destabilisatie leidt van democratieën en van de steun aan Oekraïne.

Minister-president, u hebt niet geantwoord op de vraag of er wel onderzocht wordt of er bepaalde linken zijn tussen bepaalde politici en het Kremlin. Is dat iets dat onderzocht kan worden, eventueel in overleg met de federale diensten, om er toch over te

waken dat er geen rechtstreekse beïnvloeding is op de Vlaamse besluitvorming vanuit het Kremlin? Daar had ik dus toch nog graag van u wat duidelijkheid over gekregen.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Dank u wel, minister-president, voor uw antwoord.

Ik denk inderdaad dat Vlaanderen binnen zijn bevoegdheid gedaan heeft wat u ook hebt aangehaald, namelijk dat de Vlaamse Regulator voor de Media de dienstverleners op de hoogte heeft gebracht van het Europees verbod, en dat in uitvoering van de beslissing van 2014, waarbij de Europese Dienst voor extern optreden eigenlijk al optreedt tegen de desinformatie met een eigen strategische commissie en taskforce die destijds werden opgericht met als doel de Russische desinformatiecampagnes aan te pakken. Zo heeft de Europese Unie in 2022 de omroepactiviteiten en vergunningen opgeschort van verschillende mediakanalen die door het Kremlin worden gesteund en desinformatie hebben verspreid.

Het is niet aan mij om te antwoorden op de vraag in verband met bepaalde politici die linken hebben met het Kremlin, maar op basis van het stemgedrag met betrekking tot verschillende resoluties over Oekraïne en Rusland, is het mij toch duidelijk dat een partij – die hier op dit ogenblik niet in deze commissie zit – al meermaals een bepaalde dissonante stem heeft laten horen. Ik ga daar geen uitspraken mee doe, maar trek hier toch mijn eigen persoonlijke bedenkingen uit.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik moet natuurlijk binnen mijn bevoegdheden blijven, alhoewel ik liever meer bevoegdheden zou hebben, maar wat u daar vraagt over linken tussen het Kremlin en eventuele politici of mediafiguren komt aan de Staatsveiligheid toe. Wij hebben daar voorlopig nog geen bevoegdheid in, maar zodra we die bevoegdheid kunnen oppakken, zal ik het niet nalaten dat ook te doen, mijnheer Verbeurgt. Ik hoop dat ik dan uw steun heb.

De voorzitter: De heer Verbeurgt heeft het woord.

Thijs Verbeurgt (Vooruit): Men hoeft niet per se de bevoegdheid te hebben. Uw collega, minister Somers, heeft ook regelmatig overleg met de Staatsveiligheid omtrent radicalisering. U kunt daar natuurlijk ook mee overleggen.

Ik wil toch even aansluiten bij wat collega Vanlouwe stelt, en ik denk dat dat de essentie van de zaak is. Het staat elke politicus in dit land vrij om zijn of haar standpunt te bepalen, ook ten aanzien van een internationaal conflict, maar wanneer dit het gevolg is van rechtstreekse beïnvloeding vanuit Rusland, of eender welke buitenlandse mogendheid dan ook, dan moeten we ons toch zeer verontrusten. Ik denk dan ook dat we er te allen tijde over moeten waken dat in dit huis de Vlaamse en Belgische belangen worden gediend, en niet die van een of ander internationaal crimineel regime. We moeten daar toch te allen tijde over waken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de buitensporige reiskosten van de voorzitter van de Europese Raad – 2217 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Onlangs waren de buitensporige reiskosten van de voorzitter van de Europese Raad in het nieuws. Dat was vooral gestart door een artikel in het Franse dagblad Le Monde. Dat bracht onlangs een nogal kritisch artikel over de buitensporige uitgaven van EU-president Charles Michel. Deze kosten zouden een veelvoud bedragen van de kosten die zijn voorgangers maakten. Dit alles leidt ondertussen tot vele vragen van onder meer Europese parlementsleden. Ook een hele hoop EU-lidstaten, onder meer Duitsland, Polen en Italië, stellen zich al vragen bij deze buitensporige kosten. Minister-president, daarom wil ik de vraag hier ook aan u stellen.

Le Monde stelt dat voor 2024 de begroting van het voorzitterschap 2,6 miljoen euro bedraagt. Dat is een stijging van 27,5 procent ten opzichte van 2023. De reiskosten van Charles Michel zouden daarvan bijna 2 miljoen euro uitmaken, wat niet niets is. Ook het aantal reizen met privévliegtoelagen door Charles Michel is ongebruikelijk hoog. Vaak zijn ze – dat is wat men zegt – niet te verantwoorden. Verscheidene Europese landen hebben ondertussen al om opheldering rond de verhoogde uitgaven gevraagd.

Minister-president, wat is het standpunt van de Vlaamse Regering ter zake?

Heeft de Vlaamse Regering – al dan niet in overleg met de Federale Regering – ook om opheldering gevraagd omtrent deze buitensporige uitgaven? Zo ja, wat was het antwoord? Zo neen, plant u met de Vlaamse Regering hieromtrent nog een initiatief?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik heb al vaak in eerdere commissievergaderingen meegedeeld dat ik het reizen naar het buitenland om Vlaamse belangen te verdedigen belangrijk acht en dat dat integraal deel uitmaakt van de functie van een politieke vertegenwoordiger zoals ik als minister-president of Charles Michel als voorzitter van de Europese Raad. Ik ga me niet uitspreken of ik elke verplaatsing die hij maakt, begrijp, maar het principe van externe politieke vertegenwoordiging volgens EU-gecoördineerde en -ondersteunde posities ondersteun ik wel. Desalniettemin acht mijn regering het vanuit een optiek van goed bestuur wel belangrijk dat de uitoefening van de functie en de reizen financieel redelijk zijn en tot een degelijke return leiden. Het gaat immers om belastinggeld en publieke middelen. Mijn diensten gaan daarom steeds op zoek naar de beste prijs-kwaliteitsopties voor mijn verplaatsingen. Ik hoop hetzelfde van de Europese functionarissen.

Dan kom ik aan uw tweede vraag: neen, wij hebben niet om opheldering gevraagd omtrent deze buitensporige uitgaven en we plannen daar geen initiatief rond. Momenteel buigt het Europees Parlement zich over de kwestie en vanuit hun functie lijkt mij dat de gepaste instelling om dat te onderzoeken, om de controle op het uitvoerend orgaan te doen. Indien er evenwel initiatieven worden genomen op het niveau van de Federale Regering en wij bevestigd worden om dit te ondersteunen, dan kan dat bekeken worden, maar ik verwacht niet van die kant een initiatief ter zake. Ik denk dat het Europees Parlement hier een rol in moet spelen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, dank u wel voor uw antwoord. Het ligt natuurlijk een beetje in de lijn van mijn verwachtingen. Net zoals u daarnet gezegd hebt, heb ik geen probleem met reizen in functie van het mandaat om uw land, of in dit geval Europa, te vertegenwoordigen, maar het moet natuurlijk wel redelijk en proportioneel zijn. In die zin zijn deze uitgaven disproportioneel en buitensporig. We spreken hier toch over een Europese Unie die niet alleen draait met onze middelen, ons geld. Minister-president, als u buitensporige kosten zou maken, zou ik u daarop aanspreken omdat het ook publieke middelen zijn. Maar de middelen van EU-president Charles Michel zijn ook publiek en deels

ook gerelateerd aan wat wij in dit land uitgeven. Dat was de insteek van mijn vraag. Ik ga niet zeggen dat ik het niet jammer vind dat je daar niet om opheldering vraagt en een opening laat naar eventuele Europese samenwerking om daar toch een beetje op tafel te kloppen, maar ik hoop in elk geval dat als men vanuit verschillende landen daar nog verder vraagtekens bij zou plaatsen en initiatieven wil nemen, dat u zich daar alvast bij zult aansluiten.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ja, heel kort, u hebt het eigenlijk zelf gezegd: als ik buitensporige uitgaven doe, dan doet u als lid van het Vlaams Parlement uw controleopdracht. Ik denk dat dat juist is, dat was ook de lijn van mijn antwoord daarjuist. Als Charles Michel zoiets doet, of daar tenminste van verdacht wordt, dan komt het aan het Europees Parlement toe als controleorgaan om daar de juiste stappen in te zetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de militaire samenwerking met Oekraïne en de heropbouw na de oorlog – 2219 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, deze vraag bestaat uit twee luiken en is gebaseerd op ervaringen uit het recente verleden, en op uitspraken van defensiespecialist en politiek wetenschapper Sven Biscop. Hij vindt dat het hoog tijd is voor een Europese langetermijnplanning voor wapenleveringen aan Oekraïne. Nu verloopt dat binnen de EU volgens hem à la carte. Hij hoopt bijgevolg op meer structuur. Biscop vindt dat het tijd is voor meer coherentie in onze Europese militaire samenwerking.

Defensie is uiteraard een federale bevoegdheid. Dit neemt niet weg dat er op het vlak van militaire samenwerking ook elementen zijn die de Vlaamse bevoegdheden doorkruisen.

De oorlog in Oekraïne lijkt nog niet ten einde te lopen, maar toch ziet men in diverse landen al initiatieven om mee in te stappen in de heropbouw van Oekraïne na de oorlog. Enerzijds is dit uiteraard een nobel initiatief, anderzijds is dit ook een zaak die eveneens een positieve economische stimulans kan creëren in eigen land. Voor de heropbouw van Oekraïne is nu naar schatting zo'n 411 miljard dollar nodig, omgerekend 382 miljard euro. Dat blijkt uit een nieuwe studie van de Wereldbank, de VN, de EU en de Oekraïense regering. Het meeste geld is nodig voor transport, gevolgd door huisvesting, energie en landbouw. De jongste maanden kreeg vooral de energie-infrastructuur het hard te verduren, zegt de Wereldbank, net als de gebieden aan het front, zoals Charkiv en Cherson.

Tijdens een recent bezoek aan het deelstaatsparlement van Noordrijn-Westfalen vernam ik dat deze deelstaat hieromtrent al actieve stappen onderneemt. Op de webstek recoveryua.com vindt men een opsomming van projecten per regio in Oekraïne in het kader van de wederopbouw van dit land. Het lijkt in dit kader evident om een gecoördineerde aanpak in Europese context na te streven. De vraag is dan ook of Vlaanderen in dit dossier al stappen heeft ondernomen naar analogie van wat men bijvoorbeeld in Noordrijn-Westfalen doet.

Deze problematiek is nog niet zo lang geleden ook even ter sprake gekomen in de debriefing van de EU-samenkomst. Deze vraag leeft dus.

Minister-president, is er vanuit de Vlaamse overheid reeds overleg met de Federale Regering over het Belgische standpunt op Europees niveau met betrekking tot militaire samenwerking en steun aan Oekraïne?

Wat is uw visie op Europese militaire samenwerking en militaire en logistieke hulp aan Oekraïne?

Zijn er in het kader van de heropbouw van Oekraïne na de oorlog reeds initiatieven vanuit Vlaanderen om hierin te participeren? Zo ja, welke? Zo neen, heeft de Vlaamse Regering plannen om hierin, al dan niet in combinatie met andere actoren, initiatieven te nemen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, de militaire steun aan Oekraïne is, zoals u het zelf hebt gezegd, een federale bevoegdheid. Op het intra-Belgisch overleg ter voorbereiding van de Raad Buitenlandse Zaken van 20 maart 2023, waar deze thematiek geagendeerd stond, is mijn administratie dan ook niet tussengekomen op dit punt. Dat is vanuit de bekommernis om niet tussen te komen wanneer het exclusieve federale bevoegdheden zijn, zoals het federale niveau niet tussenkomt wanneer het exclusieve bevoegdheden zijn van de deelstaten.

Wanneer de discussie zich echter breder uitstrekt, zoals over het versterken van de Europese defensie-industrie, kunnen Vlaamse belangen en bevoegdheden wel geraakt worden. Zo spraken de EU-defensie-ministers tijdens de informele Raad Buitenlandse Zaken in augustus 2022 over de mogelijkheid om de Europese defensie-industrie aan te sterken door middel van gemeenschappelijke aanbestedingen. Tijdens het intra-Belgisch overleg dat daaraan voorafging heeft Vlaanderen, onder andere, benadrukt dat de Europese Commissie de industrie rechtstreeks en voldoende op de hoogte dient te stellen en dat er bijzondere aandacht moet zijn voor de rol van kmo's in dit proces.

Waar onze bevoegdheden geraakt worden, verdedigen we de Vlaamse belangen en trachten we bij te dragen waar mogelijk.

De militaire hulp aan Oekraïne en de Europese militaire samenwerking zijn geen Vlaamse bevoegdheden. Ik ben echter van mening dat steun aan Oekraïne van welke aard dan ook cruciaal is om het conflict zo snel mogelijk te doen beëindigen.

Verder dient de EU onverwijld in te zetten op logistieke hulp aan Oekraïne, met bijzondere aandacht voor coördinatie tussen de EU-lidstaten, om de efficiëntie te verhogen en overlap te vermijden.

Daarnaast heeft de Vlaamse Regering een initiatief genomen om logistieke hulp te bieden aan het land. We trokken op vraag van het Rode Kruis-Vlaanderen 2 miljoen euro uit voor stroomgeneratoren in Oekraïne. Met dat beschikbare budget werden in totaal 61 generatoren aangekocht met vermogens tussen 6,3 en 605 kilovoltampère (kVA). Van deze generatoren zijn er intussen 47 in Oekraïne geleverd. De resterende veertien generatoren zullen eind april, begin mei bezorgd worden. Het merendeel van de reeds geleverde generatoren werd geplaatst in de regio Odesa, waar – op basis van gesprekken met onze collega's van het Oekraïense Rode Kruis – de grootste nood is aan kritieke energievoorziening. Voorts worden voorlopig ook zeven generatoren in de regio Volyn geplaatst en vier in de regio Rivne. Voor de dertien generatoren die deze week geleverd werden, wachten we nog op de bevestiging van de finale bestemming door het Oekraïense Rode Kruis.

Zijn er reeds initiatieven vanuit Vlaanderen om te participeren aan de heropbouw in de heropbouw van Oekraïne? Vooraleer de kern van uw vraag te beantwoorden, wens ik te benadrukken dat het onmiskenbaar een troef is dat Vlaanderen over diplomatieke vertegenwoordigingen in Warschau en Wenen beschikt. Dat stelt me in staat om de situatie aan de Europese oostgrens van kortbij op te volgen en de banden met de meeste landen in die regio te kunnen aanhalen.

Qua initiatieven kan ik meedelen dat Voka Antwerpen-Waasland reeds in 2022 een subsidie van 140.000 euro heeft ontvangen, van ons, voor de uitrol van een Plato-project in Oekraïne. Plato is het peter- en meterschapsproject dat ondersteuning en begeleiding biedt aan ondernemingen. Voka zal daarvoor samenwerken met Oekraïense experts en zo kmo's versterken in hun economische ambities in het kader van de economische heropbouw van Oekraïne.

Verder volgt FIT de nood aan internationale hulp, investeringen en zakelijke initiatieven op via zijn kantoor netwerk in de regio. Ter bevordering van de Vlaams-Oekraïense relaties en de heropbouw van het land, stelde het agentschap op 1 januari jongstleden een Vlaamse Economische Vertegenwoordiger aan voor Oekraïne, die gelet op de veiligheidssituatie werkt vanuit Brussel. Het doel hiervan is om de relaties met alle betrokken partijen verder te ontwikkelen en te versterken. Concreet wordt er gewerkt rond de rol van internationale financiële instellingen, de Vlaamse overheid en Vlaamse en Oekraïense bedrijven bij de heropbouw van het land. Dus ja, wij staan open om onze rol te spelen, we zijn op dit moment aan het kijken waar we dat het best kunnen doen binnen Europese initiatieven. We hebben – zoals ze dat noemen – mensen op het terrein, zij het nu nog niet letterlijk op het terrein, om te kijken waar we ons het best op voorbereiden om steun te verlenen bij de heropbouw van het land.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Dank u wel voor uw antwoord, minister-president. Ik kan begrijpen dat de administratie op interfederale vergaderingen niet tussenkomt als Vlaanderen niet echt bevoegd is. Je wilt niet het omgekeerde meemaken, waarbij men zich in onze zaken gaat moeien. Het vervolg van uw antwoord was dan wel goed, natuurlijk. Als het onze bevoegdheden zijn, worden er daarentegen wel initiatieven genomen op die vergaderingen, dus dat is zeker positief te noemen. Ik was niet onmiddellijk mee omtrent de heropbouw, ofwel heb ik daar iets verkeerd begrepen, dat daar ook een beetje terughoudendheid was in die vergaderingen, omdat het daar ook federale bevoegdheden betrof. Daar was ik niet volledig mee, want verder in uw antwoord hebt u het dan wel over actieve betrokkenheid via onder meer FIT en dergelijke meer.

Wat die heropbouw en de logistieke en andere hulp betreft, gaat u terecht aanhalen dat de diplomatieke vertegenwoordiging van Vlaanderen in onder meer Polen een meerwaarde is om ervoor te zorgen dat wij stappen kunnen ondernemen. Ik moet zeggen dat onze commissie – naar aanleiding van de dienstreis naar Polen – heeft kunnen zien wat de meerwaarde daarvan kan zijn richting Oekraïne.

Ten slotte, wat die actieve betrokkenheid van Vlaanderen betreft: ik kan alleen maar op een positieve manier vaststellen dat er inderdaad initiatieven worden genomen, via FIT, om ervoor te zorgen dat we niet alleen maar participeren en Oekraïne vooruithelpen, maar er – naar analogie van andere landen en andere deelstaten van Europa – ook voor zorgen dat onze eigen industrie daar ook een graantje van kan meepikken.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Dank u wel, minister-president, voor uw antwoord. Vorige week was ik in de regio Kiev en heb ik in het noorden van Kiev gezien hoe de

heropbouw van bepaalde steden, streken en gemeenten volop bezig is. Dat is natuurlijk centraal Oekraïne, iets anders is uiteraard wat in het oosten van Oekraïne aan het gebeuren is. Het is van belang dat Vlaanderen aanwezig is bij de uitbouw van een netwerk en meehelpt bij de heropbouw. Het is een goede zaak, zoals u al hebt aangehaald, dat we verschillende generatoren ter beschikking hebben gesteld en ter plaatse hebben gebracht, alsook de verschillende vormen van steun die er zijn.

U haalde aan dat er een vertegenwoordiger van FIT sinds begin januari actief is. Ik weet dat het kort dag is, maar is er al een soort evaluatie mogelijk, zijn er aanbevelingen die reeds na die vier maanden kunnen worden gemaakt, of een focus die kan worden gelegd?

Ik kom tot mijn tweede concrete vraag, hoewel u er misschien niet meteen op kunt antwoorden. De vraag werd ook al meermaals gesteld. Wat is de stand van zaken aangaande de bevroren Russische tegoeden, die ook kunnen worden gebruikt bij de heropbouw in Oekraïne?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u wel, mijnheer Deckmyn. Waar ik het had over federale hulp, gaat het over militaire hulp en militaire samenwerking binnen de Europese context.

Wat FIT concreet doet voor Oekraïne, mijnheer Vanlouwe, is dat we werken rond vier pijlers. We werken enerzijds rond de internationale financiële instellingen, ten tweede rond de overheden hier en in Oekraïne, ten derde rond de bedrijven in Vlaanderen, en ten vierde rond de bedrijven in Oekraïne.

Wat de financiële instellingen betreft, heeft FIT reeds informele contacten gelegd met de federale vertegenwoordigers bij deze internationale instellingen en werkt FIT actief aan de kennis bij de Vlaamse bedrijven over de procedures en informatiebronnen die door deze instellingen worden gehanteerd, zodat ze over voldoende expertise zullen beschikken op het ogenblik dat de projecten voor de wederopbouw worden uitgeschreven en de aanbestedingen worden gelanceerd. Dat is dus kennis, informatieoverdracht, zeker voor het moment dat het daar in gang schiet.

Wat betreft de overheden hier en de contacten met de Oekraïense overheden, kan ik antwoorden dat de opdracht van de FIT-vertegenwoordiger is om diverse initiatieven in kaart te brengen en te coördineren, om initiatieven hier en daar met elkaar te coördineren. Maar men onderzoekt ook of een instrumentarium ter ondersteuning van bedrijven met projecten in Oekraïne kan worden uitgewerkt.

Wat de bedrijven in Vlaanderen betreft zijn de initiële focussectoren bouw en infrastructuur, groene infrastructuur, met onder andere hernieuwbare energie, de energiesector, en ten slotte IT en logistiek. Ik denk dat dat een beetje voor de hand ligt, ik denk dat dat de logische zaken zijn. Daar is het ook de bedoeling de bedrijven in Vlaanderen in die sectoren te sensibiliseren, in die zin dat ze voorbereid zijn dat er een groot wederopbouwprogramma gaat gebeuren, om te zorgen dat ze mee op de trein zitten. We zullen ze natuurlijk informeren.

Wat de bedrijven in Oekraïne betreft, is het de bedoeling de bedrijven te identificeren die samenwerkingsverbanden willen aangaan met Vlaamse bedrijven.

Wat de bevroren Russische tegoeden betreft, heb ik inderdaad geen bijkomende informatie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de bundeling van krachten tussen Vlaanderen en andere Europese deelstaten – 2227 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, ik ben een enthousiast abonnee van 't Pallieterke. Ik lees dat dus heel vaak, elke week. In dat weekblad zag ik onlangs een artikel waarin u een en ander liet weten waarvoor ik toch wel de nodige interesse had. Aangezien ik ook in deze commissie zit, is het heel leuk om u hieromtrent te kunnen bevragen. U liet weten dat u het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie in de eerste helft van volgend jaar wilt aangrijpen om de krachten te bundelen met andere Europese deelstaten. U noemde Noordrijn-Westfalen, Saksen, Baskenland en Catalonië. U stelt dat op die manier de deelstaten meer kunnen wegen op de Europese besluitvorming en een tegengewicht kunnen bieden voor de centralistische koers van de Europese Unie. Een van de plannen in dat kader is de organisatie van een conferentie met diverse Europese deelstaten.

Daarom wil ik u de volgende vragen stellen. Het zijn er toch enkele. Kunnen uw plannen ter zake rekenen op de volledige steun van de Vlaamse Regering? Ik neem aan van wel. Werd deze kwestie reeds in de ministerraad geagendeerd, besproken en goedgekeurd? Op welke wijze zal dit dan in zijn werk gaan? Zijn de plannen met betrekking tot de organisatie van een conferentie met de diverse Europese deelstaten reeds concreet? Welke andere initiatieven nam u reeds in dit kader? Wat is de meerwaarde van deze blijkbaar nieuwe samenwerking dan wel tegenover het reeds bestaande Europees Comité van de Regio's? Hoe garandeert u een meerwaarde van de nieuwe samenwerking?

Op welke wijze ziet u het wegen op de besluitvorming en een tegenwicht bieden aan de centralistische koers dan wel concreet? Via welke kanalen zal dat gebeuren? Op welke wijze denkt u dat deze deelstaten, die elk opereren vanuit hun eigen context en invalshoek, gecoördineerd duidelijke gemeenschappelijke standpunten kunnen innemen? Is de situatie van bijvoorbeeld Vlaanderen, waar toch wel een ambitie leeft om toch net iets meer te zijn en een zelfstandige staat te worden, voldoende vergelijkbaar met die van voornoemde Duitse deelstaten? Welke initiatieven zult u nog nemen in dit verband? Zullen er ook andere deelstaten worden gecontacteerd en hierbij betrokken?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, dank u wel om op een van mijn stokpaardjes in te gaan. Kunnen de plannen rekenen op de volledige steun van de Vlaamse Regering? Anders zou ik het niet durven te doen. De organisatie van een top met sterke en innovatieve Europese deelstaten maakt deel uit van het Vlaamse projectplan voor het Europees voorzitterschap dat werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 28 oktober 2022.

De plannen voor de top zijn zeer concreet. De bijeenkomst van de regionale regeringsleiders draagt de titel 'Fit for the Future: Global Challenges, Regional Solutions'. De top zal plaatsvinden op 18 april 2024 in Antwerpen. We mikken op een twaalfstal deelnemende regio's. De top zal worden voorbereid door de gezamenlijke administraties van de betrokken regio's. Doel is een strategische toekomstanalyse die ons toelaat tijdens de top een vruchtbare gedachtewisseling te houden over samenwerkingskansen om uitdagingen aan te pakken en onze veerkracht te versterken.

Eigenlijk komt het erop neer dat wij en de deelstaten waarover ik spreek het er in het algemeen over eens zijn dat Europa stilletjesaan de draagwijdte van artikel 4, punt 2, van het verdrag verlaat, dat zegt dat Europa in zijn relatie met de lidstaten ook rekening moet houden met de interne constitutionele organisatie. Wij zien dat men bijvoorbeeld met betrekking tot het Stabiliteitsmechanisme redelijk rekening houdt met de insteek van de deelstaten, waarmee ik de deelstaten van een lidstaat bedoel, in casu Vlaanderen, de Länder en ga zo maar door, hoewel dat ook aan het achteruitgaan is. Voor alle nieuwe initiatieven, zoals het grote veerkrachtprogramma, werkt men echter eigenlijk nog maar puur op lidstaatsniveau en houdt men geen rekening meer met de interne organisatie. Die vaststelling wordt gedeeld door de deelstaten die naar meer autonomie tenderen. Maar ook de Duitse Länder, die niet noodzakelijk naar meer autonomie tenderen, ervaren hetzelfde. Dat bindt ons dus in dat geheel.

In de aanloop naar de top zullen de Diplomatieke Vertegenwoordigers van de deelnemende regio's uitgenodigd worden om te komen tot een gezamenlijke tekst. In elk gesprek dat ik heb met mijn tegenvoetters in die landen is dat de insteek en wordt dat breed gedragen.

Ik zal de derde en vierde vraag samen behandelen. Het Europees Comité van de Regio's heeft een adviserende rol naar de Europese instellingen waarbij Vlaanderen vertegenwoordigd wordt door leden van het Vlaams Parlement. Met dit initiatief richten we ons op het uitvoerend niveau. Ik heb allerminst de intentie om bestaande netwerken te dupliceren, en ik wil dit net vermijden. Daarom koos ik ook bewust voor een inhoudelijke invalshoek, namelijk de strategische toekomstanalyse.

De rol van de regio's in de Europese Unie blijft immers onderbelicht en onvoldoende erkend. Het Europese beleid wordt nog al te vaak vanuit een gecentraliseerde aanpak ontwikkeld en uitgevoerd. Ik grijp dan ook het momentum van het Europese voorzitterschap aan om opnieuw een krachtig signaal te sturen naar de Europese Unie, dat de belangrijkste hefbomen om mondiale uitdagingen aan te pakken in de handen van de regio's liggen. Om dit signaal kracht bij te zetten, zal de verklaring die wordt aangenomen tijdens de top aan de voorzitters van de Europese instellingen worden bezorgd.

Het werd, denk ik, reeds eerder in de commissie besproken, maar ik herhaal graag nog eens dat Vlaanderen ook in het verleden reeds met gelijkgezinde regio's richting de Europese instellingen het signaal heeft gegeven dat de regionale dimensie en betrokkenheid belangrijk is bij de uitwerking en implementatie van Europees beleid. Dit was het geval met betrekking tot de Europese herstel- en veerkrachtplannen en ook de aanpak van de covid-crisis.

Ik ben mij ervan bewust dat Vlaanderen een unieke positie en rol heeft binnen de EU-besluitvorming en dat de betrokken regio's elk in hun eigen context en vanuit hun eigen invalshoek opereren. Daarom hebben we bewust die regio's geselecteerd die opereren in een gelijkaardige meerlagige bestuurscontext en geconfronteerd worden met gemeenschappelijke uitdagingen, en gedeeltelijk ook gelijkaardige sterktes hebben bijvoorbeeld op het vlak van innovatie of export. Die verscheidenheid aan uitgangspunten staat voor mij een goede samenwerking niet in de weg, omdat het er juist om gaat om artikel 4, punt 2 opnieuw invulling te geven.

Ik zal een reeks sterke en innovatieve regio's uit diverse lidstaten uitnodigen om deel te nemen aan de top. Ook onze Waalse collega's zullen een uitnodiging ontvangen. We werken nu via een inhoudelijk voortraject naar de samenkomst in het voorjaar van 2024. Ik hoop uiteraard dat dit de start kan zijn van een sterkere samenwerking, ook in de toekomst. De deelstaten die ik heb opgenoemd in het bewuste interview in 't Palieterke zijn die die al toegezegd hebben. Ondertussen zijn er daar nog bij gekomen. Ik leg bilaterale contacten met de minister-

presidenten. We gaan niet alle Duitse en Oostenrijkse Länder contacteren, we gaan er enkele uitkiezen. Er bestaat ook zoiets – ik wist dat niet, maar het is door naar de nieuwjaarsrecepties te gaan van Baden-Württemberg in Brussel dat ik nu weet dat er zoiets bestaat – als de 'Four motors for Europe'. Dat zijn Baden-Württemberg, Catalonië, Lombardije en de Région Hauts-de-France. (N.v.d.r.: Het betreft hier een verspreking van minister-president Jan Jambon. De vierde regio is Auvergne-Rhône-Alpes.) Die vier hebben een samenwerking. Met die ben ik in contact om hen bij dit initiatief te betrekken. Dat is een contact, het is nog niet rond.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord.

Het is goed dat er concrete plannen zijn en dat er al initiatieven worden genomen, onder meer die geplande top, maar u zegt dat het de bedoeling is om tot een vruchtbare gedachtewisseling te komen of te hebben omtrent toekomstige institutionele relaties. Ik hoop dat het dan toch net iets meer zal zijn. Ik vraag me af in hoeverre dit zich zal vertalen in concrete initiatieven. Dan is het nog de vraag hoe u zich als Vlaanderen wilt profileren. Is het zo dat in dit dossier – ik neem aan van wel – Vlaanderen de trekker is? Als u trekker bent in dit dossier, is het belangrijk om de context van Vlaanderen binnen Europa goed te schetsen. Ik ga ervan uit dat u dit doet, maar ik vraag het toch eens voor de zekerheid.

We plaatsen ons nu op het niveau van de deelstaten van Europese lidstaten. U verwijst naar het Comité van de Regio's. Dat zijn dan 'maar' regio's. De lidstaten van Europa beschouwen die regio's toch maar als een klein onderdeel van hun eigen staat, terwijl wij toch wel als Vlaanderen sowieso institutioneel al een stap verder staan. We hebben verdragsbevoegdheid, we kunnen bepaalde initiatieven zelf nemen. Dat is toch heel wat anders dan die andere deelstaten en regio's. Ik vroeg me af of daar dan genoeg het accent op wordt gelegd.

Ik heb vooral begrepen dat u bepaalde regio's en deelstaten hebt gekozen naar analogie met onze eigen sterktes. Ik wist niets af van die Four Motors for Europe. Dat is nieuw voor mij. Ik had gedacht dat de laatste die u zou noemen, wij zouden zijn, maar dat is helaas niet zo. Ik zou u willen oproepen om ervoor te zorgen dat we naar Five Motors for Europe gaan. Dat is misschien ook een element dat u in de discussie kunt meenemen.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Ik dank de minister-president. Dit is een initiatief dat zeker moet worden gesteund om aan de Europese instellingen een duidelijk signaal te geven van de sterke regio's en deelstaten binnen de Europese Unie. Ik wil hetzelfde opmerken als collega Deckmyn, namelijk dat ik hoop dat wij bij die motoren van de vijf sterke regio's of deelstaten behoren. Ik zal niet zeggen dat de Rhône-Alpes voor ons een deelstaat is van Frankrijk, maar in ieder geval toch een van de sterkere regio's, net als Catalonië. Ik heb het niet allemaal genoteerd, waren het ook Württemberg en Noordrijn-Westfalen?

Minister-president Jan Jambon: U bedoelt de vier regio's? Dat zijn Baden-Württemberg, Lombardije, Catalonië en Hauts-de-France. (N.v.d.r.: Het betreft hier een verspreking van minister-president Jan Jambon. De vierde regio is Auvergne-Rhône-Alpes.)

Karl Vanlouwe (N-VA): Ik hoop dat Vlaanderen daar deel kan van uitmaken.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Wel, wat dat laatste betreft kan ik u zeggen dat ik op diezelfde receptie nog naar de minister-president van Baden-Württemberg ben gegaan om te vragen of vier een vast getal is. Kaarten jullie, of kan er een vijfde bij komen? Die gesprekken zijn zeker geopend. Langs zijn kant en langs de Catalaanse kant is het geen probleem en ze zouden dat met de twee andere opnemen. Dat is 'ongoing'.

Mijnheer Deckmyn, ik heb niet gesproken over toekomstige constitutionele relaties. De bedoeling is om met sterke deelstaten juist heel snel naar de Commissie en naar het Europees Parlement toe te gaan. We kunnen dat doen met Catalonië, het Baskenland en met ons. Vroeger zouden we er ook Schotland bij genomen hebben. Dan zou men hebben gezegd dat men niet moet luisteren, want dat het separatisten betreft. Juist door er een aantal Duitse en Oostenrijkse Länder bij te pakken zeggen we dat het hier niet alleen over deelstaten gaat die ook nog een andere agenda hebben, maar dat het wel degelijk gaat over artikel 4 punt 2 binnen het huidige constitutionele kader. We merken in de dagelijkse praktijk dat de relaties met Europa erop achteruitgaan. Daarom vind ik het belangrijk dat breder te trekken, om dat signaal naar Europa te geven, voor zover het bij die landen nog nodig zou zijn.

Met deze deelstaten heb ik al vaak gepraat en zij weten heel goed dat wij op bepaalde punten anders zijn. Op het fiscaal systeem van het Baskenland bijvoorbeeld ben ik jaloers. Zij hebben een volledige fiscale autonomie en zij geven een dotatie aan Spanje. Daar ben ik jaloers op. Wat de verdragsrechtelijke situatie betreft zijn al die anderen jaloers op ons. Wees er maar zeker van dat we de specificiteit van de Vlaamse situatie aan die deelstaten uitleggen.

En ja, het is mijn ambitie om bij die vier motors te horen en we zijn op sprekende voet met die mensen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het slotwoord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Ik hoor u zeggen dat u inderdaad al over die vijfde motor aan het spreken bent.

Wat de constitutionele relaties betreft had ik het niet over het uitbouwen van effectieve constitutionele relaties binnen Europa, dat was zeker niet de bedoeling van mijn vraagstelling. Ik volg voor een deel uw redenering wel om vanuit sterke regio's en deelstaten binnen Europa een sterkere invloed op de EU te kunnen uitoefenen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de bescherming van het Nederlands in Frans-Vlaanderen – 2311 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister-president, begin vorig jaar stelde ik u een vraag over de status van het Nederlands als regionale taal in Frans-Vlaanderen of Zuid-Vlaanderen, en dat naar aanleiding van een omzendbrief in Frankrijk. Die brief benoemde de verschillende regionale talen, met als doel ze te beschermen en te onderwijzen. Het West-Vlaams stond daar ook in vermeld, maar jammer genoeg het Standaardnederlands niet.

U zei toen in deze commissie dat het belangrijk is om samen te werken met onze Franse partners en hen erop te wijzen dat de dialecten in Frans-Vlaanderen sterk verschillen van het Standaardnederlands en andere West-Vlaamse dialecten. U zei ook dat het Standaardnederlands de enige manier is om toe te treden tot de volledige Vlaamse arbeidsmarkt. Daarom zou u ook het Standaardnederlands blijven bepleiten bij de Franse overheid.

Verder zei u dat u met de minister van Onderwijs, uw collega Weyts, zou afstemmen hoe de Vlaamse Regering het best in dialoog gaat met de Fransen. Volgens u was het interessant om zowel met de Franse minister van Onderwijs als de regionale overheden in Hauts-de-France te praten en daar ook het nog op te richten Office public du flamand occidental bij te betrekken.

Ten slotte sprak u ook over de samenwerking via de Taalunie. De Taalunie zou initiatieven nemen om het onderwijs van het Nederlands in de regio Hauts-de-France te ondersteunen. Daarnaast zou de Nederlandse Taalunie ook een veldanalyse maken om de stand van zaken van de neerlandistiek in heel Frankrijk in kaart te brengen. U zou ook nog een gesprek hebben met de regionale president Xavier Bertrand, maar dat werd toen uitgesteld wegens corona.

Minister-president, zijn er ondertussen al nieuwe gesprekken geweest met de lokale overheden en de Franse minister van Onderwijs? Zo ja, wat waren de resultaten van die gesprekken? Zo neen, wanneer zullen die gesprekken eventueel plaatsvinden?

Hebt u ondertussen al initiatieven genomen om het Standaardnederlands te bepleiten bij de Franse overheid, zoals beloofd in deze commissie? En welke zijn dat dan?

Is er met Frankrijk al gesproken over de oprichting van het Office public du flamand occidental? Wat is daar de stand van zaken van?

Heeft de Nederlandse Taalunie de veldanalyse al volledig uitgevoerd? Zo ja, wat waren de resultaten daarvan? En wat is uw mening daarover? Welke initiatieven heeft de Taalunie nog genomen om het Standaardnederlands te bepleiten en welke rol speelde de Vlaamse Regering daarin?

Hebt u ten slotte al een gesprek gehad met Xavier Bertrand of met iemand anders van uw Franse collega's in verband met de bescherming van het Nederlands in Frans-Vlaanderen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Slagmulder, bedankt voor de goede opvolging van uw vragen.

Op 10 februari laatstleden had onze diplomatieke vertegenwoordiger in Frankrijk, de heer Gaëtan Poelman, een ontmoeting met de rector van de Académie de Lille, die verantwoordelijk is voor alle onderwijsniveaus in de regio Hauts-de-France. Ze spraken over het belang van het buurtaalonderwijs en de situatie van het Nederlandse taalonderwijs in de regio. Daarbij kwamen ook enkele moeilijkheden en uitdagingen aan bod, zoals het lerarentekort en een soms moeizame doorstroming van het aanbod Nederlands in lagere scholen naar het middelbaar onderwijs. Ze bespraken ook de situatie van het Frans-Vlaams en het Standaardnederlands. Zo'n discussie is zeer nuttig, aangezien daaromtrent veel misverstanden bestaan, vaak ook al dan niet bewust in de hand gewerkt door de bepleiters van het Frans-Vlaams.

Verder brengt de heer Poelman op 12 mei een werkbezoek aan Duinkerke, waar hij de burgemeester en ook enkele andere verkozenen van omliggende gemeenten zal ontmoeten. Taal en taalonderwijs vormen een van de centrale thema's daarin,

met onder meer een bezoek aan een kleuter- en lagere school waar immersieonderwijs wordt gegeven. Het doel is om dat initiatief in de kijker te zetten.

In het samenwerkingsprogramma tussen Vlaanderen en Frankrijk gaat veel aandacht naar de wederzijdse inspanningen en steun voor het taalonderwijs. In Noord-Frankrijk wordt in diverse scholen Nederlands als vreemde taal onderwezen. Het is belangrijk om die inspanningen verder te zetten en te versterken, onder meer met het oog op de betere ontsluiting van het potentieel van de grensoverschrijdende arbeidsmarkt. Samen met de Nederlandse Taalunie en de Nederlandse ambassade reikt de Vlaamse overheid in dat verband de hand aan de Franse partners. Er is in dat verband sprake van een zekere concurrentie met het onderwijs van het Frans-Vlaamse dialect, waarbij er ook verkeerde percepties bestaan over het praktische nut van dat dialect voor contacten met Vlaanderen.

Mijn diensten faciliteren daarom binnenkort een onderhoud over het onderwijs van Nederlands in Noord-Frankrijk, tussen de Taalunie en de Franse ambassade in Brussel, oorspronkelijk voorzien voor eind mei maar nu verplaatst naar eind juni van dit jaar.

Tot slot wil ik nog een belangrijke nieuwe ontwikkeling meegeven met de recente aanstelling van een onderwijs- en wetenschapsattaché op de Nederlandse ambassade. Samenwerking rond de universitaire neerlandistiek en het onderwijs Nederlands op scholen zitten ook expliciet in het takenpakket van deze attaché. Dit maakt het makkelijker om voortaan gezamenlijk met Nederland op te treden op dat vlak, uiteraard met betrokkenheid van de Taalunie die ook budgetten heeft voor internationale neerlandistiek en voor het Nederlands op school.

Dan is er gesproken over de oprichting van een Office Public du Flamand occidental. In het verleden was er al contact met vicevoorzitter François De Coster van de regio Hauts-de-France, die bevoegd is voor cultuur, erfgoed en regionale talen, over de geplande oprichting van een openbaar bureau voor de West-Vlaamse taal en cultuur, ook met betrokkenheid van de Taalunie. Bij de Franse gesprekspartners is gepleit voor een inclusieve instelling. In Frans-Vlaanderen hoeft aandacht voor het lokale Vlaamse dialect ook niet in de weg te staan van aandacht voor een bovenregionaal Standaardnederlands, waarmee het Frans-Vlaams gedurende eeuwen in verbinding heeft gestaan.

Er zijn ook inhoudelijke redenen voor samenwerking rond dit publiek bureau omdat er onder meer aan de Universiteit van Gent en bij het Instituut voor de Nederlandse Taal in Leiden uitgebreide bronnencollecties, databanken en onderzoek bestaan over het Frans-Vlaams. In de praktijk zien we bij veel voorstanders van het Frans-Vlaams jammer genoeg grote terughoudendheid voor zo'n samenwerking omdat zij het Standaardnederlands eerder als een bedreiging dan als een bondgenoot zien voor het Frans-Vlaams.

Mijn diensten blijven de inclusieve optie als de wenselijke piste consequent bepleiten. Maar voorlopig blijft een beslissing van de Franse overheid over een concrete oprichting van het openbaar bureau voor de West-Vlaamse taal en cultuur uit.

Dan wat de Taalunie betreft. De Université de Lille heeft een ontwerppapier opgeleverd op basis van enquêtes onder docenten, studenten en alumni van de universitaire neerlandistiek in Frankrijk. Dat rapport werd besproken door een werkgroep waarin ook de diplomatiek vertegenwoordiger van Vlaanderen en de Nederlandse onderwijs- en wetenschapsattaché zitting hebben. Voor de vrijgave van het rapport moet nog een methodologische verbetering worden doorgevoerd, en daarom wordt vanuit de Taalunie zelf opnieuw naar de data gekeken. Het is de bedoeling om zo tot een document te komen dat de sterktes en zwaktes, evenals de kansen en bedreigingen voor de universitaire neerlandistiek in kaart brengt, en de Taalunie ook in staat moet stellen om op grond daarvan beleid te voeren. De samenwerking

tussen het Nederlands in het leerplichtonderwijs en de universitaire neerlandistiek is daarbij een aandachtspunt.

Heb ik weet van initiatieven die de Taalunie heeft genomen? De Taalunie heeft een ondersteuningsbudget van in totaal 392.000 euro voor Nederlands in het leerplichtonderwijs in alle buurregio's van het Nederlandse taalgebied. De hoofdverantwoordelijkheid voor het onderwijs van Nederlands op Franse scholen ligt uiteraard bij het Franse ministerie van onderwijs en de individuele scholen.

De Taalunie zorgt wel voor een aantal bijkomende dingen via halfjaarlijkse subsidieoproepen. Scholen in naburige regio's kunnen subsidies krijgen voor onder meer buitenschoolse activiteiten van leerlingen, nascholing van docenten en netwerkbijeenkomsten. Daarnaast kunnen leerkrachten ook deelnemen aan de zomercursussen die de Taalunie organiseert voor docenten Nederlands uit heel de wereld.

Wat de Taalunie niet doet, is het uitsturen van leerkrachten vanuit Vlaanderen of Nederland, of het dragen van loonkosten van leerkrachten. Het vinden van geschikte leerkrachten Nederlands in de naburige regio's is soms echter een probleem. Traditioneel kwamen er bij de Taalunie eerder zelden vragen voor financiering binnen uit Noord-Frankrijk. Bij de meest recente subsidieoproep van de Taalunie werd een extra inspanning gedaan om de informatie ook in het Frans te delen via de kanalen van de beide grensoverschrijdende samenwerkingsstructuren aan de Frans-Vlaamse grens. Mede daardoor waren er deze keer twee aanvragen, die ook werden gehonoreerd. Daarnaast organiseerde de inspecteur voor het vak Nederlands binnen het Franse ministerie van onderwijs onlangs een nascholingsdag waarvoor geen financiële steun maar wel inhoudelijk advies aan de Taalunie werd gevraagd. De KU Leuven was betrokken bij de uitvoering. Ook via Interreg worden er af en toe projecten gesubsidieerd die de kennis van het Standaardnederlands in Noord-Frankrijk moeten bevorderen.

In haar contacten met Franse partners benadrukt de Taalunie de troeven van het Standaardnederlands als taal waar je in Vlaanderen én Nederland verder mee kan, en het beperkte praktische nut, vanuit de arbeidsmarkt gezien, van het Frans-Vlaamse dialect.

In september 2022 was er een ontmoeting gepland met de president van de regio Hauts-de-France Xavier Bertrand, maar deze is niet doorgegaan. Tot op heden is er nog geen nieuwe datum voor een ontmoeting. Dat gaat bij andere landen toch soms wat stugger, heb ik de indruk. Mijn diensten werken verder aan de planning hiervan. Voorts denk ik dat de mensen over de Schreve 'mensen liek wieder zien'.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister-president, dank u voor uw uitgebreide antwoord. Het is alleszins positief dat er initiatieven zijn genomen en dat er gesprekken gepland zijn. Ik hoop ook dat er snel een nieuwe ontmoeting kan worden geregeld met Xavier Bertrand.

U verwees naar het tekort aan leerkrachten. Het onderwijs in Frankrijk wordt heel centralistisch georganiseerd. De Franse overheid is streng voor het aanstellen van buitenlandse leerkrachten die geen diploma hebben behaald in Frankrijk. Zijn die diplomavereisten ook aan bod gekomen in eerdere gesprekken? Bent u van plan om dat nog aan te kaarten bij een volgende ontmoeting?

Er is niet alleen de taal, er is ook het rijke verenigingsleven in Frans-Vlaanderen, zoals het Comité Flamand de France, de Andries Steven Kring, enzovoort. Hebben wij vanuit de Vlaamse overheid zicht op het Frans-Vlaamse verenigingsleven, dat op cultureel vlak en op het vlak van erfgoed toch relevant is voor Vlaanderen? Hebben

wij daar een inventaris van? Zijn er nog plannen om vanuit Vlaanderen zelf rechtstreeks de samenwerking met Frans-Vlaamse verenigingen te versterken?

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Heel wat politici in het Noorden en in Frans-Vlaanderen zijn zich inderdaad bewust van het belang van de kennis van het Nederlands of het Frans-Vlaams in Hauts-de-France en Pas-de-Calais. Minister-president, u hebt al verwezen naar de vicevoorzitter van de regio Hauts-de-France, François Decoster, ook een lid van het Comité van de Regio's en tegelijk burgemeester van wat hij zelf een Vlaamse stad in Frankrijk noemt, namelijk Sint-Omaars. Een onderzoek van de universiteit van Rijsel toont aan dat de kennis of het aanleren van het Nederlands aan de universiteit van Rijsel bijzonder laag is in vergelijking met het aanleren van het Duits aan de universiteit van Straatsburg, toch ook een grensgebied, en anderzijds ook met het aanleren van het Italiaans aan de universiteit van Nice. Die bewustwording is er wel degelijk in Frans-Vlaanderen. Het is dan ook een goede zaak dat onze Vlaamse vertegenwoordiger en u als minister-president dit verder onder de aandacht blijven brengen van uw collega Xavier Bertrand.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Slagmulder, er wordt inderdaad een inventaris gemaakt van alle zaken die tegenhouden dat het met betrekking tot de diplomavereisten allemaal wat soepeler verloopt.

De Vlaamse overheid heeft geen contacten met de verenigingen. Ik denk dat dat aan de verenigingen zelf toekomt. Mocht het op een bepaald moment aangewezen zijn, ben ik daar zeker niet tegen. Maar het is mijn rol om te proberen op politiek niveau de zaken in beweging te krijgen, zodat het rijke Vlaamse verenigingsleven zijn tegenvoeters over de Schrevel kan contacteren.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister-president, collega's, heel wat Frans-Vlamingen in Frankrijk zijn vandaag nog heel trots op hun Vlaamse roots. Ik denk dat de geschiedenis van Frans-Vlaanderen hier te weinig gekend is. Misschien moet daarrond wel eens iets worden gedaan. Wij steunen alle initiatieven die tot doel hebben de Vlaamse en Frans-Vlaamse cultuur en het Nederlands of het West-Vlaams daar waar het mogelijk is mee te helpen beschermen. Het is een stukje van onze Vlaamse geschiedenis dat anders dreigt verloren te gaan. Dat zou ik als Vlaams-nationalist – net zoals u, minister-president, denk ik toch – enorm betreuren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.